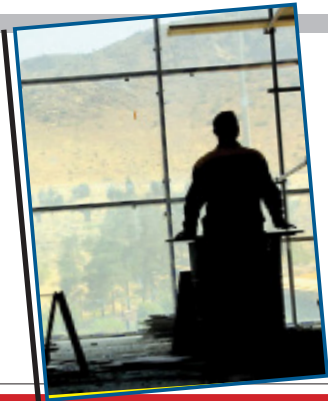

زیر پوست «بلبشو» در ساخت‌وساز

صفحه ۸

کارنامه ایران در رقابت ترانزیتی

درس آموزی از چین

مصور بیطرفروزنامه‌نگار

سال گذشته در چنین روزهای مقاله‌ای با عنوان «آیا چین (کامالا) هریس را ترجیح می‌دهد یا ترامپ را؟» از سوی سه اندیشمند چینی به نام‌های وانگ جیسی، هو ران و ژائو جیان‌وی در سایت فارن‌افرز منتشر شد. اهمیت این مقاله به آن خاطر بود که‌ه اولاً آمریکا هنوز گرم انتخابات بود و گمانه‌زنی‌ها هر چند به سمت برنده شدن ترامپ بود وانگ جیسی، ۷۸ساله از نگاه آمریکایی‌ها و نیز تحلیلگران سیاست خارجی کشورهای غرب از نوابغ استراتژیک چین است. در واقع او میدع استراتژی «یک کمربند،لیک جاده» چین است که شی جین‌پینگ حدود ۱۰سال است آن را محور سیاست خارجی خود قرار داده که تاکنون هم موفق بوده، لاقلاً از لحاظ بدعکار کردن کشورهای دیگر و وابسته کردن آنها به چین.

نکات مهمی که وانگ جیسی در مقاله «آیا چین هریس را ترجیح می‌دهد یا ترامپ را» این نکته است که از لحاظ استراتژی، چین تفاوت زیادی بین این دو نمی‌بیند. در واقع از نگاه نویسندگان این مقاله، «از نگاه یکن، تفاوت اساسی بین دو حزب آمریکا در قبال چین وجود ندارد. مهم‌تر از دیدگاه کلی احزاب، طیف‌های مختلف فکری در واشنگتن است که ممکن است بر سیاست نهایی غالب شوند. ناظران چینی تغییر چشم‌گیری در سیاست آمریکا نسبت به چین پیش‌بینی نمی‌کنند، اما در تلاشند بفهمند کدام گرایش فکری در واشنگتن دست بالا را خواهد داشت.» حتی آنها پیش‌بینی می‌کنند در صورت پیروز شدن ترامپ، او تعرفه بالای ۶۰ درصد بر چین اعمال کند. اتفاقی که تقریباً بعد از ۴ماه از روی کار آمدن ترامپ رخ داد. اما به‌رغم همه اینها وانگ جیسی و دو همکار نویسنده‌اش به سیاستمداران و سیاست‌گذاران توصیه می‌کنند که چین ترجیح می‌دهد که روابط را به‌رغم چالش‌هایی که هر کدام از آنها که روی کار بیایند، ایجاد می‌کنند «روابط را باثبات» نگه دارد.

در واقع این حرف از سوی استراتژیست کشوری زده می‌شود که در حال حاضر آمریکا بیشترین چالش را با آن دارد. بالاترین نرخ تعرفه را ترامپ بر این کشور اعمال کرد و حتی شرکت‌های آمریکایی را که به دنبال سرمایه‌گذاری در آنجا هستند، به طریقی تنبیه می‌کند: مثل اخذ ۱۵درصد از درآمدهایی که انویدیا یا «آی ادی» در صادرات تراشه‌های خود به چین به دست می‌آورند، سهم دولت آمریکا می‌شوند. معامله‌ای که دهن تحلیلگران سیاسی و اقتصادی آمریکا از تعجب باز ماند و آن را «غیرعادی‌ترین معامله» تاریخ آمریکا دانسته‌اند.اما به‌رغم همه این چالش‌ها، باز هم استراتژیست بزرگ سیاست خارجی چین، خواهران یک «رابطه یابثبات» با آمریکا است؛ زیرا او می‌داند که منافع ملی چین ایجاب می‌کند از درگیری مستقیم با آمریکا باید به هر طریق اجتناب کرد؛ حتی نباید تهدید زبانی هم به عمل آورد! البته وانگ جیسی را تنها نباید در این مقاله دید. او یک کتاب بسیار مهم هم در سال ۲۰۲۱ نوشته است با عنوان «Essential Goals in World Politics» یا «اهداف اساسی در سیاست جهانی» که توجه بسیار زیادی را به خود جلب کرده؛ متأسفانه این کتاب هنوز در ایران ترجمه نشده یا شاید هم ترجمه شده باشد، اما توزیع نشده باشد. شاید برای سیاست‌گذاران ایرانی جالب باشد در این کتاب این استراتژیست چینی که مغز متفکر حزب کمونیست چین هم به حساب می‌آید پنج هدف اصلی را قلب سیاست جهانی می‌داند که هر کشوری بهتر است یا باید در داخل به‌دنبال آن باشد: اولین هدف، امنیت است. نکته مهمی که وانگ جیسی در این هدف بر آن دست می‌گذارد «رتباط بین امنیت و ثروت» است. از نگاه وانگ جیسی امنیت باید به توسعه اقتصادی کمک کند و بالعکس، فقر و نابرابری می‌توانند منجر به بی‌ثباتی و خشونت شوند. در اصل امنیت زیربنای توسعه و بقای کشور است. امنیت در هر دو بعد آن باید برای کشور لحاظ شود.

یعنی بیرونی و درونی. دومین هدف، ثروت است. آن هم در قالب رشد اقتصادی. سومین هدف، باورهایی است که باعث انسجام درونی کشور می‌شود. به نظر مهم‌ترین قالبش را باید در باور به حکومت دانست. چهارمین هدف، عدالت است که در قالب بازتوزیع درآمدها حاصل می‌شود و پنجمین آن آزادی است. آن هم آزادی فردی و سیاسی. آن هم سووی یک نویسنده چینی که استراتژیست حکومت چین هم محسوب می‌شود، کمی غریب به نظر بیاید، اما به هر حال نویسنده آزادی و انواع آن را در این کتاب خود طرح و به بررسی آن پرداخته و آن را از جمله اهداف اساسی سیاست جهانی دانسته است.

نکته مهمی که می‌توانیم از وانگ جیسی یا در کل چین بیاموزیم: واقع‌گرایی و فرصت‌سازی است. اگر فرصت به‌دست نمی‌آید، باید آن را ساخت. «یک کمربند،لیک جاده» در اصل، فرصتی است که چین برای خود ساخت و از آن بهره خود را می‌برد. نکته دیگر آنکه محور واقع‌گرایی «منافع ملی» است. منافع ملی که پیش از این چو ئن لای ۱۱ نخست‌وزیر زمان مائو – به فراست آن را درک کرد و کلید رابطه چین با آمریکا را زد و پس از آن دنگ شیائو پینگ به آن عمق بخشید و شی جین‌پینگ هم با ذکاوت خاص خود به آن وسعت داد و چین را قدرت دوم اقتصادی جهان کرد. چین در اصل با شناخت دقیق توازن در جهان و پرهیز از افراط و اولویت دادن به رشد اقتصادی و ثبات، جایگاه خود را ارتقا داده و حتی وقتی فرصت آماده نبود، آن را خلق کرده است.

روزنامه

www.marzeghtesad.ir

روزنامه اقتصاد

روزنامه سراسری اقتصادی، اجتماعی

سه شنبه ۱۴۰۴ مهر

۳۰ ربيع الاول ۱۴۴۷ | ۲۳ سپتامبر ۲۰۲۵

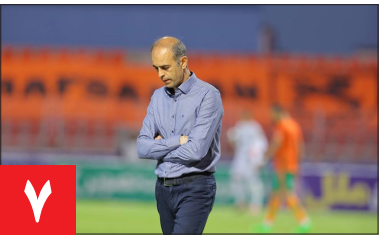
شماره ۷۶۴

۸۰۰۰ تومان

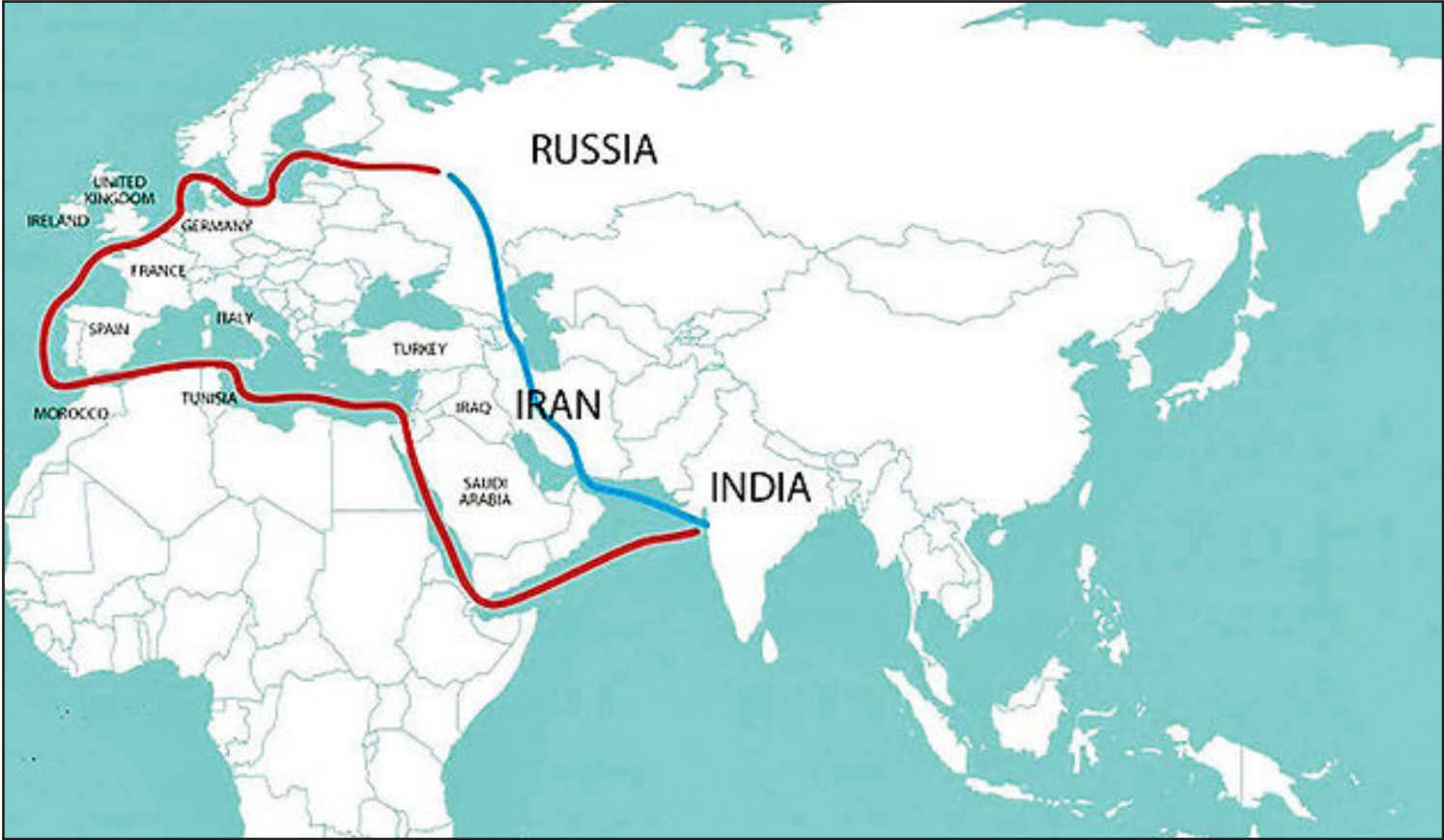
چرخش بورس در ساعات پایانی

صورت‌وضعیت فرآوری گازهای

هشدار قرمز برای نوید کیا و شاگردان

هوش مصنوعی به دولت آمد

روز گذشته معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری از دستیارهای هوش مصنوعی ۱۳ دستگاه‌اجرای...

صفحه ۶

همه‌نازاضی از چرخه‌نان

مداخله گسترده دولت، باعث انحراف در بازار نان شده‌است. کشاورزان از قیمت و روند خرید تضمینی گندم...

صفحه ۴

سه مانع در برابر ابزار پولی

به نظر می‌رسد بر خلاف سایر کشورها که این نرخ نشان‌دهنده سیاست‌گذاری‌ها و اهداف...

صفحه ۲

کارنامه ایران در رقابت ترانزیتی

کریم حسن پور – ترانزیت در جهان امروز دیگر صرفاً عبور کالا از یک کشور به کشور دیگر نیست؛ بلکه به یک صنعت چند لایه با اثرات اقتصادی، ژئوپلیتیک و حتی فناوریانه تبدیل شده است.

شامل هماهنگ‌سازی گمرک و توافقات‌نامه‌های تسهیل تجارت نیاز دارد. وی افزود: ترانزیت علاوه بر اینکه به تاسیسات و زیرساخت نیاز دارد، به تولید تجهیزات حمل‌ونقل و ناوگان هم وابسته است. به بیان دیگر ترانزیت جهانی به مجموعه وسیعی از تجهیزات شامل ترپلرها، لکوموتیوها، قطارها، هواپیماها و کشتی‌ها متکی است. بر همین اساس برخی شرکت‌های فعال در این حوزه امروز به تولیدکنندگان بزرگی تبدیل شده‌اند که بخش زیادی از نیاز جهانی را تأمین می‌کنند. بعضی از این تأمین‌کنندگان فعال در حوزه ریلی شامل شرکت CRRC چین، الستوم فرانسه و زمینس موبیلیتی آلمان هستند. در بخش هوانوردی، ایرباس و بوئینگ بر بازار هواپیماهای تجاری مسلط هستند و کشتی‌سازی عمدتاً توسط شرکت‌های کره‌جنوبی، ژاپن و چین هدایت می‌شود.

مدنی با تأکید بر اینکه ترانزیت با واردات و صادرات متفاوت است، افزود: در ترانزیت، کالاها وارد اقتصاد داخلی کشورها و یا از آن خارج نمی‌شوند و با استفاده از زیرساخت‌ها و تاسیسات مورد نیاز، صرفاً از آن کشورها عبور می‌کنند؛ بنابراین در صورت مدیریت صحیح می‌توانند برای کشور یا کشورهای واقع در مسیر، به صورت خرد و کلان، ارزآوری و ثروت‌آفرینی کنند. بنابراین ترانزیت برخلاف واردات و صادرات، اثری بر بازار کالا و تولید داخل نخواهد داشت.

رقابت کریدوری برای کسب درآمد

رئیس اندیشکده حکمرانی هوشمند، درباره رقابت‌های ترانزیتی در منطقه آسیای غربی و مرکزی گفت: با توجه به سودآوری ترانزیت و خدمات مرتبط با آن، کشورهای آسیای غربی رقابت زیادی برای جذب جریان‌های ترانزیتی دارند. در همین راستا آذربایجان، گرجستان، ترکیه و قزاقستان سرمایه‌گذاری‌های زیادی در مراکز لجستیک و ترویج کریدورها انجام داده‌اند. کریدور میانی و شمال – جنوب، هر دو نشان می‌دهد که چگونه موقعیت استراتژیک، محرک رقابت است. البته این رقابت‌ها فقط برای کسب درآمد از ترانزیت نیست؛ بلکه موضوعات ژئوپلیتیک هم در آن مؤثر است؛ موضوعی که در گزارش‌های بانک جهانی و UNCTAD بر آن تأکید شده است.

وی گفت: به طور کلی فرصت‌های ترانزیتی در آسیای غربی و مرکزی را می‌توان به این صورت در نظر گرفت. ترکیه به دلیل برخورداری از کریدورهای متنوع و رتبه بالای شاخص عملکرد لجستیک (LPI)، قزاقستان به دلیل قرار گرفتن در بخش کلیدی کریدور شمالی و میانی، آذربایجان به دلیل برخورداری از سواحل دریای خزر و بندر باکو، ازبکستان با ادغام‌های چندوجهی و ایران به عنوان سستون اصلی کریدور شمال – جنوب و برقرار کننده اتصال هند به روسیه و اروپا، از فرصت‌های ترانزیتی ویژه و وسیعی برخوردار هستند. مدنی درباره چشم‌انداز آینده ترانزیت در منطقه آسیای غربی گفت: گزارش‌های سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه و نیز تراسیکا، پیش‌بینی می‌کند که فرصت‌های ترانزیت در این منطقه تا سال ۲۰۳۰ افزایش چشم‌گیری داشته باشد.

حتی پیش‌بینی می‌شود در صورت همکاری هند، ایران و روسیه، میزان ترانزیت در کریدور شمال – جنوب می‌تواند به طور چشم‌گیری افزایش پیدا کند. رقابت‌های ترانزیتی این منطقه در آینده تحت‌تأثیر ابتکارهای حمل‌ونقل سبز، پلتفرم‌های گمرک دیجیتال و سرمایه‌گذاری‌های زیرساختی خواهد بود. وی افزود: پیش‌بینی بانک جهانی حاکی از این است که بهبود در کارایی لجستیک می‌تواند هزینه‌های تجارت در آسیای مرکزی را تا سال ۲۰۳۰ حدود ۱۵ درصد کاهش دهد و مشوق‌های مهمی

برای سرمایه‌گذاری بیشتر ایجاد کند.

رئیس اندیشکده حکمرانی هوشمند در ادامه به درآمد ترانزیتی کشورهای مختلف منطقه اشاره و اعلام کرد: طبق اعلام ECOMICS، درآمد بخش حمل‌ونقل آذربایجان در ۲۰۲۳ حدود ۴۸ میلیارد منات یعنی چیزی حدود ۲۸ میلیارد دلار بوده است. وی ادامه داد: اداره آمار پاکستان (PBS) هم اعلام کرده که این کشور در سال مالی ۲۴-۲۰۲۳ از محل ترانزیت ۷۴۷.۴ میلیون دلار و در سال ۲۵-۲۰۲۴ حدود ۹۸۲ میلیون دلار درآمد کسب کرده است که رشد حدود ۲۸ درصدی را نشان می‌دهد.

مدنی به وضعیت ایران هم اشاره و خاطرنشان کرد: بر اساس اظهارات جواد هدایتی، مدیر کل دفتر ترانزیت و حمل‌ونقل بین‌المللی سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای ایران (RMTO)، در سال ۲۰۲۳ بالغ بر ۱۴ میلیون و ۷۵۰ هزار تن بار توسط ناوگان ایرانی و خارجی از خاک ایران ترانزیت شده که بالاترین رکورد در سال‌های گذشته است. طبق آمار سازمان راهداری، از این میزان ترانزیت، ۹۴ میلیون تن مربوط به کالاهای غیرنفتی و بیش از ۵ میلیون تن مربوط به فرآورده‌های نفتی بوده است.

واگذاری سهام

مدیریتی

ایران خودرو در

فضایی انجام شد که

مغالان و موافقان

از تمام ابزارهای

ممکن برای پیشبرد

موضع خود استفاده

کردند.

«آلاشکو»؛ بندر خشکی متصل به جهان

به گزارش «دنیای اقتصاد»، نمونه موفق یک بندر لجستیک، بندر خشک «آلاشکو» در منطقه خودمختار اوپغور شین‌جیانگ واقع در کشور چین است که امروز به یکی از گرهمای اصلی زنجیره تأمین جهانی تبدیل شده و بیش از ۲۱ کشور را به هم وصل می‌کند.

رئیس اندیشکده حکمرانی هوشمند در این رابطه گفت: بندر خشک آلاشکو که در منطقه خودمختار اوپغور شین جیانگ در شمال غربی چین واقع شده، یکی از مناطق محصور در خشکی است که توانسته به خوبی از موقعیت ترانزیتی خود استفاده کند. این بندر خشک امروز به نقطه اتصال چین به آسیای مرکزی و اروپا تبدیل شده و ۲۱ کشور از جمله آلمان و لهستان را به یکدیگر وصل می‌کند و به عنوان یک کریدور ۲۴ ساعته، بیش از ۲۰۰ نوع کالا از جمله خودروهای برقی، قطعات مکانیکی، محصولات الکترونیک و کالاهای مصرفی روزمره را به مقصد می‌رساند. این یعنی آلاشکو با وجود محصور بودن در خشکی، امروز نقشی کارآمد در حفظ ثبات و روانی زنجیره‌های تأمین و صنعتی جهانی ایفا می‌کند.

وی با بیان اینکه کانتینرهای خروجی از چین به استفاده از سه مسیر امکان رسیدن به اروپا را دارند، افزود: یکی از این مسیرها کریدور شمالی (NC) است که از مغولستان، روسیه، بلاروس و لهستان عبور می‌کند. دومین مسیر، کریدور میانی (MC) است که با عبور از قزاقستان، دریای خزر، آذربایجان، گرجستان به ترکیه می‌رسد. کریدور میانی به دلیل وابستگی کمتر به روسیه، از سال ۲۰۲۲ اهمیت استراتژیک بیشتری پیدا کرده و طبق آمار انجمن ترانس – خزر، ترانزیت کانتینری در این مسیر بین سال‌های ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۳ رشد چشم‌گیری داشته است.

مسیر سوم هم کریدور جنوبی است که در دو مسیر قابل تعریف است: مسیر رایج اقیانوسی که از آب‌های آزاد به کانال سوئز و دریای مدیترانه رسیده و مسیر ترکیبی دیگر که پس از طی مسیر اقیانوسی به سواحل ایران رسیده و با عبور از خاک ایران به ترکیه و هر دو در نهایت به اروپا می‌رسد. مدنی در ادامه خاطرنشان کرد: این سه مسیر از آسیای غربی یعنی خاورمیانه و زیربخش‌های پیرامونی آن به طرق مختلف عبور می‌کند و امروز نقش این منطقه در تجارت جهانی بر هیچ کس پوشیده نیست. این منطقه آسیا، اروپا و آفریقا را به هم متصل می‌کند. علاوه بر اینکه چین مهم‌ترین مبدأ کالاهای عبوری از این منطقه است؛ هند از طریق «کریدور بین‌المللی حمل‌ونقل شمال –جنوب» و کره و ژاپن هم برای تجارت انرژی دریایی به مسیرهای عبوری از آسیای غربی وابسته هستند. وی درباره تغییرات جایگاه ترانزیتی آسیای غربی طی یک دهه گذشته گفت: پس از سرمایه‌گذاری‌هایی که در کریدور میانی یعنی مسیر بین‌المللی حمل‌ونقل ترانس-خزر و کریدور بین‌المللی شمال-جنوب صورت گرفت، حجم بار ریلی و جاده‌ای آسیای غربی از ۲۰۱۳ تا ۲۰۲۳ افزایش چشم‌گیری پیدا کرد.

وی افزود: داده‌های کریدور حمل‌ونقل اروپا-آفققاز-آسیا (تراسیکا) نشان می‌دهد در سال ۲۰۲۳ تقریباً ۱۸ میلیون تن کالا از این کریدور جابه‌جا شد که نسبت به سال ۲۰۱۳ رشد ۲۵ درصدی داشته است؛ ۵۵ درصد این جابه‌جایی مربوط به بخش ریلی و ۴۰ درصد آن هم مربوط به بخش جاده‌ای است. طبق این داده‌ها، پیوندهای دریایی از طریق دریای خزر نیز از سال ۲۰۱۸ دو برابر شده است.

♥ بورس رها

شاخص کل بورس از روز بازگشایی بعد از جنگ تحمیلی ۱۲ روزه (۷تیر ۱۴۰۴) تا شنبه ۲۵مرداد ماه ۲۳ روز معاملاتی را پشت سر گذاشته است. ۳۳روزی که جمعا ۵۳۱هزار واحد افت را برای شاخص کل رقم زده و به از دست دادن ۵ ابر کانال مهم منجر شده است. تالار شیشه‌ای این روزها در شرایطی ناپایدار و حساس قرار دارد و روند نزولی طولانی‌مدت آن، نگرانی سهامداران و فعالان بازار را تشدید کرده است. کاهش شدید قیمت‌ها در نمادهای مختلف و ریزش سنگین شاخص‌ها نشان‌دهنده ضعف شدید تقاضا و خروج نقدینگی از بازار است. درحالی‌که برخی تلاش‌ها برای حمایت از بازار، مانند ورود صندوق‌های درآمد ثابت، مطرح شده است، تجربه گذشته نشان داده هرگونه مداخله مصنوعی کوتاه‌مدت، اثرات بلندمدت منفی به همراه خواهد داشت.

محمد خبزی‌زاد، تحلیلگر بازار سرمایه با اشاره به ادامه روند نزولی بورس در روز گذشته گفت: «شنبه هم شاهد تداوم روند منفی بازار بودیم و به نظر می‌رسد ریزش مرحله دوم بعد از جنگ تحمیلی ۱۲،روزه حتی از سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۲ و سایر افت‌های قبلی هم شدیدتر و سنگین‌تر باشد و در این مدت شاهد یکی از سسنکین‌ترین ریزش‌های تاریخ بورس هستیم. بسیاری از سهامداران دیگر به سهام خود توجهی ندارند و علا آن را کنار گذاشته‌اند. سهام برخی شرکت‌های بزرگ که افزایش سرمایه داده بودند، امروز ۱۰۰ درصد و حتی ۵۰ درصد معامله می‌شوند و در حال نزدیک شدن به صفر هستند. متأسفانه بازار کاملاً به حال خود رها شده است.» او ادامه داد: «البته روز گذشته در بخشی از بازار نوعی تعادل نسبی مشاهده شد که بیشتر به دلیل افت شدید روزهای گذشته بود و به‌طور طبیعی باعث شکل‌گیری تقاضا در برخی نمادها شد. با این حال، مشکل اصلی پابرجاست و آن هم این است که پول به سمت بازار سرمایه نمی‌آید. سرمایه‌گذاران هم حق دارند منتظر تعیین تکلیف مباحثی همچون مکانیسم ماشه بمانند و سپس درصراه ورود به بازار تصمیم بگیرند. درحالی‌که سایر بازارها با رکود هستند، بازار سرمایه ما درگیر نزول و سقوط است و همین موضوع آن را از دیگر بازارها متمایز می‌کند.»

خبزی‌زاد به برخی پیشنهادهای فعالان بازار اشاره کرد و گفت: «این روزها بعضی از فعالان، به‌ویژه حقیقی‌ها، می‌کشند با هر روشی نهاده‌ا و شرکت‌ها را به سرمایه‌گذاری در سهام مجبور کنند. یکی از این پیشنهادها، اجبار صندوق‌های با درآمد ثابت به خرید سهام با کف مشخص ۱۰ تا ۱۵ درصد بوده است. اما واقعیت این است که بازار به یک محرک واقعی برای خروج از این وضعیت نیاز دارد. هر گونه دستکاری یا محرک مصنوعی شاید در کوتاه‌مدت صف‌های فروش را سبک کند یا سود مقطعی به برخی بدهد، اما در بلندمدت اثرات منفی آن باقی می‌ماند. تجربه مشابه این موضوع را در سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ داشتیم؛ یک ماه بازار مثبت یک‌دو دوباره ریزش کرد و همان صندوق‌ها دچار بحران شدند.»

«روز گذشته بازار سرمایه در حالی آغاز به کار کرد که پس از هفته‌ها فشار فروش و افت متوالی قیمت‌ها، سرانجام نشانه‌هایی از آرامش و بهبود نسبی در معاملات نمایان شد. بسیاری از فعالان بازار درپروز را نقطه‌ای مهم در مسیر بازگشت شاخص‌ها می‌دانند، هرچند یک روز متعادل به‌تنهایی نمی‌تواند ضامن تغییر روند باشد و برای خروج از بحران فعلی به ترکیبی از خبرهای مثبت و ورود جریان نقدینگی پرکردنی نیاز است.» او ادامه داد: «بسیاری از نمادها در ارزنده‌ترین سطوح قیمتی چند سال اخیر قرار گرفته‌اند. کاهش شدید قیمت‌ها در هفته‌های گذشته فشار فروش را کاهش داد و خریداران با احتیاط بیشتری وارد شدند. بورس تهران اکنون در یکی از تاریخی‌ترین نقاط بنیادی خود ایستاده و در صورت دریافت حمایت‌ه‌ای لازم می‌تواند به سرعت وارد فاز صعودی شود.» حاجعلی درباره روند معاملات اخیر گفت: «تکیه بر مثبت‌های مقطعی نمی‌تواند چشم‌انداز روشنی را برای بازار رقم بزند. همان‌طور که هفته گذشته آغاز پرقدرتی داشتیم اما با انتشار رشد خبر منفی روند به سرعت معکوس شد. یکی از نکات قابل‌توجه، مثبت بودن معاملات در روز شنبه و کاهش تدریجی هیجان خرید در روزهای بعد است. امروز نیز بازار مطابق همین الگو شروعی سبز داشت.»

او تحولات سیاسی را مهم‌ترین متغیر اثرگذار بر بورس دانست و افزود: «دیدار اخیر روسای جمهور آمریکا و روسیه و پیامدهای احتمالی آن برای ایران، همچنین تنش‌های منطقه‌ای و تهدیدهای متقابل ایران و رژیم صهیونیستی در صدر خبرهایی است که معامله‌گران دنبال می‌کنند.» حاجعلی درباره راکهارهای خروج از بحران گفت: «استفاده گسترده‌تر از منابع باشد. موافقان معتقدند افزایش سقف مجاز خرید سهام توسط این صندوق‌ها، بازار را نجات می‌دهد و بازدهی مناسبی هم برای خود صندوق‌ها ایجاد می‌کند. اما مخالفان هشدار می‌دهند که ماهیت کمریسک صندوق‌ها خدش‌ناخود شود و باعث خروج سرمایه‌گذاران می‌شود. به همین دلیل بعضی پیشنهاد می‌کنند حمایت به‌صورت مستقیم و از طریق ابزارهایی مانند اوراق تبعی با نرخ‌های جذاب انجام شود.»

واحدی رسید. در فرابورس نیز شاخص کل این بازار، ۰.۴۳ درصد کاهش را ثبت کرد. ارزش معاملات خرد بازار سهام نیز رقم ۴ هزار و ۹۴۶میلیارد تومان را ثبت کرد. رصد تحرکات گروه‌ها نشان می‌دهد، بورس تهران را لیدری گروه فلزات اساسی و بانک‌ها همچنان در مسیر کاهشی شاخص‌های سهامی تلاطم می‌کند. هرچند خروج بیش از ۸۸۲میلیارد تومان از گردونه معاملات، عرصه را برای ورود سهامداران خرد تنگ کرده، اما تقاضا در میانه بازار، جو ملتهب بورس را تلطیف کرد. از سوی دیگر صندوق‌های اهرمی نیز با ورود پول اندکی همراه شدند. در میان دیگر ETFهای بورسی، صندوق‌های املاک و مستغلات و صندوق‌های طلا صدرنشین ورود پول توسط حقیقی‌ها هستند.

عقب‌نشینی به سبک بورس

معاملات نخستین روز هفته بازار سهام نیز با عقب‌نشینی شاخص‌ها کلید خورد و نماگرهای سهامی یکی پس از دیگری کاهش ارتفاع را ثبت کردند. داماسنج اصلی بورس نیز با قرار گرفتن در میانه کانال ۲میلیون و ۴۰۰ هزار واحدی پرورنده خود را در سطح ۲میلیون و ۴۵۴هزار واحد بست. این در حالی است که بورس سال جاری را با شاخص ۲میلیون و ۷۱۰هزار واحد آغاز کرد. با فروکش انتظارات مثبت در بازار در ۱۸تیرماه مجدداً نماگر اصلی به نقطه شروع سال جاری برگشت. با توجه به اینکه حمایت‌های نهادی از بازار سرمایه جواب نداد، شاخص کل سطوح بیشتری را از دست داد، به عبارت دیگر نماگر اصلی بازار سهام اکنون به محدوده‌ای رسیده که آخرین‌بار که شاخص کل در محدوده‌ای پایین‌تر از این سطح قرار داشت به اواسط آذر سال گذشته بازمی‌گردد. «دنیای اقتصاد» پیش از این به احتمال تشدید فضای احتیاطی تالار شیشه‌ای در شرایط کنونی اشاره کرده بود. یکی از موارد مهم در تردید معامله‌گران، ابهامات پیرامون وضعیت متغیرهای اثرگذار بر روند بازارهاست که می‌تواند در سطح انتظارات فعالان بورس تهران اثر قابل‌توجهی داشته باشد این موضوع سبب شده تا بازار سهام به‌عنوان بازاری غیرجذاب برای سرمایه‌گذاران تلقی شود.

در همین رابطه حجت سرهنگی، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» با اشاره به وضعیت این روزهای بازار سرمایه اظهار کرد: همچنان شاهد سنگینی بار عرضه نسبت به تقاضا هستیم. رفتاری که به ناطمینانی‌ها و ابهام‌های موجود نسبت به روند آتی متغیرهای اثرگذار بر عملکرد بنگاه‌های بورسی بازمی‌گردد. از سویی روند نزولی بورس همچنان ادامه دارد این در حالی است که زمانی که شاخص بورس در اردیبهشت‌ماه به سطح ۳میلیون و ۲۰۰ هزار واحد رسید کمتر کسی فکرش را می‌کرد در این مقطع داماسنج بورس به زیر کانال ۲.۵میلیون واحد سقوط کرده باشد. روند نزولی بورس از اواخر اردیبهشت‌ماه شروع شد و شاخص‌ها وارد مسیر نزولی شدند. این روند تاکنون نیز ادامه یافته است. پس از حمله نظامی رژیم صهیونیستی به تاسیسات هسته‌ای کشور و پیشروی ریسک‌های سیاسی، بازار سرمایه همچنان در مسیر کاهش قرار دارد و نقاط حمایتی متعددی را از دست داده است. مهم‌ترین کانال حمایتی ۲ میلیون و ۵۰۰ هزار واحد نیز شکسته شد. به نظر می‌رسد باند حمایتی بعدی که بتواند مانع ادامه این روند شود، محدوده دومیلیون و ۳۰۰ تا دومیلیون و ۳۵۰ هزار واحد باشد. به گفته این کارشناس، بخش عمده دلایل ریزش شاخص را باید در ریسک‌های سیستماتیک و مسائل مرتبط با آن جست‌وجو کرد. البته عوامل اقتصادی دیگر همچون ناترازی انرژی، وضعیت تولید، نرخ بهره و سایر متغیرها نیز بی‌تاثیر نبوده‌اند. با این حال، نگرانی‌ها و فشارهای ناشی از ریسک‌های سیاسی موجب شده سرمایه‌گذاران با احتیاط بیشتری عمل کنند. نتیجه این شرایط، خروج پول و سرمایه از بازار سهام و حرکت آن به سمت صندوق‌های با درآمد ثابت و صندوق‌های طلا بوده است.

حجت سرهنگی با بیان اینکه در شرایط فعلی بسیاری از شرکت‌ها از منظر ارزش‌گذاری در موقعیت مناسبی قرار دارند، اظهار کرد: برخی از این شرکت‌ها نسبت قیمت به درآمد (P/E) سه یا چهار دارند که حتی با فرض فعالیت کمتر در سه ماه از سال، همچنان برای خرید توجیه‌پذیر است. ارزش جایگزینی بسیاری از این شرکت‌ها، حتی صرفاً با در نظر گرفتن ارزش زمین آنها، بیش از ارزش بازاری کنونی است. این موضوع فارغ از دارایی‌های عملیاتی و ماشین‌آلات آنهاست که خود ارزش افزوده قابل‌توجهی دارند. او گفت: بازار در حال حاضر تحت تاثیر شدید

ریسک‌های سیستماتیک است. با این وجود به نظر می‌رسد در انتهای روند نزولی اخیر قرار داشته باشیم. خروج پول شدیدی را طی ماه‌های اخیر شاهد بوده‌ایم. اما به نظر می‌رسد در صورت انتشار حتی کوچک‌ترین خبر مثبت، انتظار می‌رود بازار با سرعت قابل‌توجهی به سمت رشد حرکت کند. پیش‌بینی می‌شود سرمایه‌گذاران تا اواخر مهر و اوایل آبان‌ماه همچنان با احتیاط عمل کنند. در این بازه زمانی با روشن شدن بسیاری از متغیرهای اقتصادی و سیاسی، می‌توان انتظار آغاز حرکت جدی بازار را داشت. انتظار می‌رود در صورتی که ریسک‌های سیاسی کاهش یابد و بازار سهام، بازار سرمایه و از همه مهم‌تر بخش تولید کشور به روال عادی بازگردند و رونق بگیرند؛ این رونق به نفع سرمایه‌گذاران تمام می‌شود.

این کارشناس در مورد بهترین استراتژی برای سهامداران در مقطع فعلی توضیح داد: در شرایط کنونی توصیه به سرمایه‌گذاران نهادی و حقوقی این است که از فروش سهام خود خودداری کنند؛ چرا که در این قیمت‌ها فروش منطقی به نظر نمی‌رسد. هرچند سرمایه‌گذاران حقیقی به دلیل تفاوت در پرتفوی ریسک، شرایط متفاوتی دارند، اما برای سرمایه‌گذاران نهادی بهتر است از تصمیم به فروش پرهیز شود و حتی به تدریج به فکر خرید باشند. نگاهی به تاریخچه فعالیت بسیاری از شرکت‌های بورسی، از جمله شرکت‌های قدیمی نشان می‌دهد که این پنگاه‌ها حتی در دوران جنگ، به فعالیت خود ادامه داده‌اند. این شرکت‌ها دمه‌ها به تولید و ایجاد اشتغال کمک و در برابر تغییرات سیاسی و اقتصادی ایستادگی کرده‌اند. چنین سوابقی ارزش ذاتی بالایی برای این شرکت‌ها ایجاد می‌کند که در ارزیابی سرمایه‌گذاری باید مورد توجه قرار گیرد. به این ترتیب امیدواریم با برطرف شدن ریسک‌های موجود، بازار سرمایه مجدداً رونق گیرد و تمامی سهامداران از این بازگشت بهره‌مند شوند.

بورس تهران در حال حاضر در وضعیت تاریخی قرار دارد.

در این مدت حداقل قیمت ۹۰ هزار و ۵۰۰ تومان و سقف آن ۹۳ هزار و ۲۰۰ تومان بوده است. به نظر می‌رسد دلار در همین محدوده تثبیت شده و نوسانات آن چندان هیجانی نیست. هرچند کارشناسان می‌گویند نوسان دلار در بازه ۹۵ تا ۹۵ هزار تومان طبیعی است، اما نکته مهم کاهش دامنه تغییرات در هفته‌های اخیر است؛

روز گذشته نرخ دلار با ثبت رقم ۹۲ هزار و ۷۰۰ تومان، نسبت به معاملات پایان هفته گذشته افتی حدود نیم درصدی را تجربه کرد. این روند نشان می‌دهد بازار در مسیر کم‌نوسانی حرکت می‌کند و

دلار در روزهای آینده نیز همین الگو ادامه خواهد داشت.

احتمالاً در روزهای آینده نرخ دلار ۱۰۵ هزار تومان بالا رفت، اما بسیاری از کارشناسان معتقدند آن افزایش بیشتر ناشی از هیجان و فشار روانی بازار بوده و رقم تعادلی دلار در شرایط فعلی کمتر از ۱۰۰ هزار در ۱۸ ورودی‌نرخ دلار ۱۰۵ هزار تومان بالا افت، اما بسیاری از کارشناسان معتقدند آن افزایش بیشتر ناشی از هیجان و فشار روانی بازار بوده و رقم تعادلی دلار در شرایط فعلی کمتر از ۱۰۰ هزار تومان است. از نگاه فعالان بازار، دو عامل اصلی بر آینده نرخ ارز تاثیرگذار است: میزان درآمدهای نفتی دولت و نحوه ورود ارز توسط صادرکنندگان بزرگ. در حال حاضر حدود ۷۰درصد معاملات ارزی در «مرکز مبادله ارز و طلا» انجام می‌شود.

داستان ناامیدی سرمایه‌گذاران از بورس تهران

رفتار سرمایه‌گذاران حقیقی در این سال‌ها تغییر بنیادین کرده است. همان کسانی که در ۱۳۹۸ و اوایل ۱۳۹۹ با هیجان در صف‌های طولانی خرید می‌ایستادن، حالا با کوچک‌ترین نشانه ریسک با افت قیمت، اقدام به فروش می‌کنند. حتی برخی ترجیح می‌دهند زیان‌های سنگین خود را شناسایی کنند و پولشان را به بازارهای امن‌تر ببرند. این تغییر رفتار نتیجه مستقیم بی‌اعتمادی عمیق به سیاستگذاران و ساختار بازار است. تجربه تلخ ریزش ۹۹ و زیان‌های بعدی باعث شده که بسیاری از سهامداران، حتی در صورت بروز روندهای مثبت کوتاه‌مدت، به بازار به چشم یک فرصت گذرا نگاه کنند و آن را محلی برای سرمایه‌گذاری بلندمدت تلقی نکنند.

مقصر اوضاع بورس

بخش بزرگی از مشکلات بورس، ریشه در سیاست‌های متناقض و کوتاه‌مدت دارد. دولت‌ها در سال‌های اخیر، بورس را گاه به‌عنوان ابزار تأمین مالی و فروش دارایی‌های خود استفاده کرده‌اند و گاه آن را قربانی سیاست‌های کنترل تورم یا سرکوب قیمت‌ها کرده‌اند. نتیجه این رفتار دوگانه، بازاری فرسوده و بی‌اعتماد است که سرمایه‌گذار در آن، نه از حمایت منطقی برخوردار است و نه از پیش‌بینی‌پذیری حقایق. حتی وعده‌های مکرر برای حمایت از بورس اغلب با حد‌شمار باقی‌مانده یا اقدامات موقتی و کوتاه‌مدت همراه بوده که به محض تغییر شرایط، اثر خود را از دست داده‌اند.

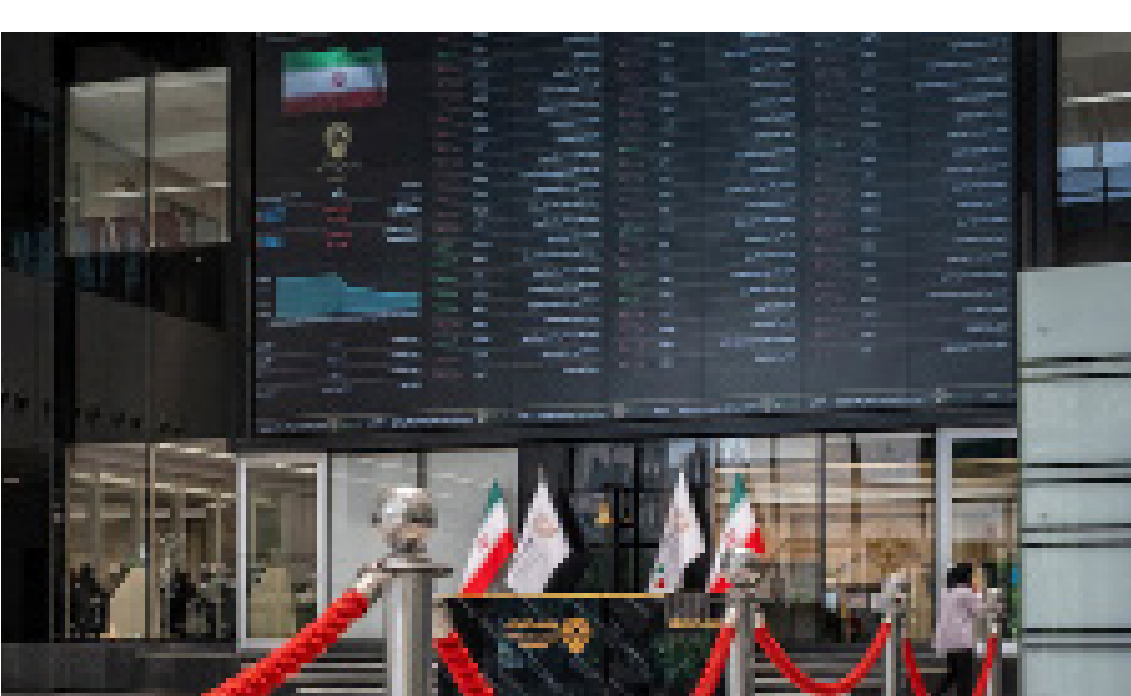
چشم‌انداز مبهم

با وجود تمام مشکلات، بورس همچنان یکی از مهم‌ترین بازارهای مالی کشور است و ظرفیت بالقوه بالایی برای تأمین مالی و ایجاد ارزش افزوده دارد. اما تحقق این ظرفیت، بدون بازسازی اعتماد عمومی و ایجاد ثبات در سیاست‌گذاری ممکن نیست. تا زمانی که خروج سرمایه ادامه دارد و سرمایه‌گذاران ترجیح می‌دهند دارایی خود را به بازارهای امن‌تر منتقل کنند، نمی‌توان انتظار رونق پایدار در بورس داشت. کاهش ریسک‌های سیاسی، پایان دادن به قیمت‌گذاری دستوری، تغییر سیاست ارزی و ایجاد شفافیت در تصمیمات اقتصادی، تنها بخشی از الزامات بازگشت اعتماد به این بازار است. در غیر این صورت، همان‌طور که آمارها نشان می‌دهد، روند نزولی شاخص‌ها و تداوم خروج سرمایه، به سرنوشت غالب بورس ایران تبدیل خواهد شد؛ بازاری که روزی با امیدمیلیون‌ها نفر به قله رسید، اما امروز در دره بی‌اعتمادی گرفتار شده است.

بورس تهران در حال حاضر در وضعیت تاریخی قرار دارد.

بازار با ناکارآمدی در جذب و تجهیز منابع است. با توجه به ارقام اعلامی که به هیچ عنوان قابل قبول نیست، تعطیلی چند روزه بورس نیز ضرات دیگری را وارد ساخت و خیلی از فعالان بازار با منابع خود را خارج کرده و با علاقه‌ای به ورود منابع به بازار ندراند. (۲) حمایت از بورس، حمایت از اقتصاد ملی:تجربه‌های جهانی نشان می‌دهد که دولت‌ها از اقتصاد و بورس حمایت می‌کنند برای مثال در بحران مالی ۲۰۰۷ تا ۲۰۰۹، بسته کمک مالی ایالات متحده در حدود ۷۰۰میلیارد دلار، استرالیا در حدود ۱۲۰میلیارد دلار، اتحادیه اروپا در حدود ۲۰۰میلیارد دلار و ژاپن در حدود ۵۶۰میلیارد دلار بوده است.با توجه به حضور پر رنگ دولت در اقتصاد ایران، در حال حاضر بیش از ۵۵ درصد بازار سرمایه در اختیار ۵ وزارتخانه است لذا حمایت دولت از بورس اولین گام برای حمایت دولت از سرمایه‌های خود خواهد بود.

چرخش بورس در ساعات پایانی

فرحناز نعمتی – بازار سهام روز گذشته نیز با ناکامی شاخص‌ها، مجدداً در مسیر نزولی گام برداشت و با ریزش حدود یک درصدی بازدهی خود از ابتدای سال را به مرز منفی ۱۰درصد رساند.

بورس تهران در حال حاضر در وضعیت تاریخی قرار دارد.

درست زمانی که بازار سهام در فاز رکودی به سر می‌برد برخی از گروه‌ها می‌توانند رضایت سهامداران خود را جلب کنند. این گروه‌ها می‌توانند شامل صنایعی باشند که گزارش‌های خوبی را راهی کدال کرده و اصلاح قیمتی بزرگی را تجربه‌اند. از سویی برخی از صنایع به دلیل عدم وجود محرک لازم و ریسک بالا رشد کمتری را متناسب با رشد شاخص اصلی به نمایش می‌گذارند.

بازار از لنز آمار

بازار سهام پس از تجربه جدی‌ترین افت خود در سه هفته گذشته، هنوز نتوانسته آرامش را باز یابد. در جریان معاملات دیروز نیز شاخص کل با کاهش ۰.۵۶ درصدی به حرکت خود در فضای منفی ادامه داد. قرار گرفتن ارزش روزانه معاملات خرد در سطح ۴ هزار میلیارد تومان و نوسان محدود در این سطح کماکان از کمبود نقدینگی و احتیاط شدید معامله‌گران حکایت می‌کند. در جریان معاملات روز گذشته برای پنجمین روز متوالی، کاهش شاخص کل ادامه‌دار بود و نماگر اصلی بازار سهام در معاملات نخستین روز از هفته، با افت ۰.۵۳ درصدی همراه شد و در سطح ۲میلیون و ۴۵۴ هزار واحد ایستاد. بورس بعد از ۹ روز صعود متوالی متاثر از مشوق‌های حمایتی، با ورود به مردامه‌اد در مسیر نزولی حرکت کرده و تنها در این میان یک روز (۱۸ مرداد) سبزه‌پوشی نماگر‌ها را به نظاره نشسته است. وضعیت خروج پول حقیقی نیز آلام هشدار در این‌بازار را به صدا درآورده است. خروج پول از بازار نیز همچنان ادامه دارد. در معاملات شنبه بازار سهام، ۸۸۲میلیارد تومان پول حقیقی از بازار خارج شد. در پنج روز گذشته، ۲ هزار و ۵۰۰میلیارد تومان پول حقیقی از بازار خارج شده است. شاخص هم‌وزن نیز دیروز با کاهش ۰.۳۵ درصدی به سطح ۷۵۹ هزار

بورس تهران در حال حاضر در وضعیت تاریخی قرار دارد.

دلار از ۹ مرداد تا ۲۵ مرداد در یک کریدور مشخص نوسان کرده است. در این مدت حداقل قیمت ۹۰ هزار و ۵۰۰ تومان و سقف آن ۹۳ هزار و ۲۰۰ تومان بوده است. به نظر می‌رسد دلار در همین محدوده تثبیت شده و نوسانات آن چندان هیجانی نیست. هرچند کارشناسان می‌گویند نوسان دلار در بازه ۹۵ تا ۹۵ هزار تومان طبیعی است، اما نکته مهم کاهش دامنه تغییرات در هفته‌های اخیر است؛

دلار در روزهای آینده نیز همین الگو ادامه خواهد داشت.

روز گذشته نرخ دلار با ثبت رقم ۹۲ هزار و ۷۰۰ تومان، نسبت به معاملات پایان هفته گذشته افتی حدود نیم درصدی را تجربه کرد. این روند نشان می‌دهد بازار در مسیر کم‌نوسانی حرکت می‌کند و احتمالاً در روزهای آینده نیز همین الگو ادامه خواهد داشت. قیمت دلار همچنان نسبت به قله ابتدای سال در سطح پایین‌تری قرار دارد. در ۱۸ ورودی‌نرخ دلار ۱۰۵ هزار تومان بالا افت، اما بسیاری از کارشناسان معتقدند آن افزایش بیشتر ناشی از هیجان و فشار روانی بازار بوده و رقم تعادلی دلار در شرایط فعلی کمتر از ۱۰۰ هزار تومان است. از نگاه فعالان بازار، دو عامل اصلی بر آینده نرخ ارز تاثیرگذار است: میزان درآمدهای نفتی دولت و نحوه ورود ارز توسط صادرکنندگان بزرگ. در حال حاضر حدود ۷۰درصد معاملات ارزی در «مرکز مبادله ارز و طلا» انجام می‌شود.

بورس پس از سال ۹۹، دیگر آن زرق و برق سابق را ندارد؛ پس از ریزش فجیع قیمت‌ها در مرداد سال ۹۹، هر چند روندهای صعودی کوتاهی در بازار متولد شده، اما این روندها ادامه‌دار نبوده است. خروج مستمر پول حقیقی از بازار سهام اما تکراری‌ترین داستان در بورس بوده است. از قله مرداد ۹۹ به بعد، حدود ۴هزار۳میلیارد تومان پول حقیقی از بازار سهام خارج شده است. بعد از جنگ تحمیلی ۱۲ روزه نیز، روند غالب در تالار شیشه‌ای خروج پول حقیقی بوده است. در زمان بروز یا تشدید ریسک‌ها، چه از جنس سیاسی و ژئوپلیتیک و چه اقتصادی، سرمایه‌گذاران معمولاً به دنبال کاهش سریع سطح ریسک سبد دارایی خود هستند. در این میان، سهام اغلب نخستین گزینه برای فروش قرار می‌گیرد. دلیل اصلی این رفتار، ماهیت ذاتاً پ

❖ **خط قرمز جدید در تسهیلات روستایی**

معاون توسعه روستایی و مناطق محروم ریاست‌جمهوری اعلام کرد در روستاهایی که با تنش آبی مواجه‌اند هیچ‌گونه تسهیلات به‌طرح‌های آبر اختصاص نخواهد یافت.

این تصمیم باهدف تحقق عدالت زیست‌محیطی و اصلاح نظام تخصیص منابع اتخاذ شده است. عبدالکریم حسین‌زاده، معاون رئیس‌جمهور در امور توسعه روستایی و مناطق محروم در نشست خبری با خبرنگاران که در سه‌شنبه گذشته برگزار شد، گفت، بر اساس این سیاست، همه طرح‌های اقتصادی مشمول حمایت باید «پیوست پایداری آب» داشته باشند تا از سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های پر مصرف آب جلوگیری شود.

این تغییر رویکرد، بخشی از برنامه توزیع متوازن منابع است که به گفته او، در گذشته بیشتر تحت تاثیر فشار و رانت بوده تا شاخص‌های واقعی توسعه در واقع. این تغییر سیاست با هدف تحقق عدالت زیست‌محیطی و اصلاح نظام تخصیص منابع در استان‌ها و شهرستان‌ها صورت می‌گیرد. معاون توسعه روستایی در ادامه به سیاست‌های اشتغال اشاره کرد که با کاهش اشتغال ناقص، مسیر مهاجرت روستا به شهر معکوس خواهد شد. به گفته او، کاهش اشتغال ناقص در روستاها یکی از اولویت‌های ماست؛ زیرا کاهش این شاخص، مستقیما مهاجرت را کم و تولید پایدار را تقویت می‌کند. آموزش مهارت‌های نوین، به‌ویژه در حوزه‌های فناوریانه، محور برنامه‌های اشتغال پایدار خواهد بود. داده‌های جمعیتی و اقتصادی این معاونت نشان می‌دهد استان‌هایی که اشتغال ناقص کمتری دارند، سهم بالاتری در تولید ناخالص داخلی کشور دارند. بخش دیگری از سخنان او به «سامانه جامع نظارت بر طرح‌های روستایی معاونت روستایی ریاست جمهوری» اختصاص داشت.

این سامانه با همکاری بیش از ۱۲۰۰ نیروی جهادی و استفاده از فناوری GIS، اجرای بیش از ۵۸ هزار پروژه زیربنایی را در روستاها به‌صورت برخط رصد می‌کند. به گفته او، سامانه مذکور امکان تحلیل کمی و کیفی، پایش مرحله‌ای و بازگذاری مستندات پروژه‌ها را فراهم کرده و می‌تواند ضعف دیرینه «حکمرانی داده» در حوزه روستایی را برطرف کند. به گفته حسین‌زاده، دسترسی به داده‌های دقیق و شفاف، شرط لازم برای برنامه‌ریزی صحیح و تخصیص منابع است؛ امری که می‌تواند الگوی سرمایه‌گذاری در روستاها را تغییر داده و مسیر توسعه پایدار را هموار کند.

یکی از نکات قابل‌توجه مطرح شده در این نشست، اتکا و به‌روری از ظرفیت جامعه محلی در جهت توسعه روستاها و مناطق محروم و نقش تسهیل‌گرانه دولت بوده‌است، زیرا به گفته حسین زاده، توسعه روستایی تنها از مسیر برخورداری از ظرفیت مردم روستایی و بومی شکل می‌گیرد و باید روستاها پای کار بیایند تا به توسعه پایدار دست یافت و دستگاه‌ها باید عملکرد تسهیل‌گرانه داشته باشند.

در واقع بدون حضور بومیان، صرفا با حضور مدیران و شرکت‌ها و برنامه‌ریزی‌های کلان نمی‌توان به اهداف مورد نظر در راستای تحقق توسعه در روستاها مخصوصا در مناطق کم‌برخوردارتر رسید. روستاییان به‌عنوان نیروی فعال و اصلی باید به کار گرفته شوند که این موضوع هم به اشتغال و هم مهاجرت معکوس خواهد انجامید. در مجموع معاونت توسعه روستاها و مناطق محروم ریاست جمهوری طی یکسال اخیر بر چهار موضوع «تبدیل اشتغال ناقص در روستاها به اشتغال پایدار»، «توسعه فناوریانه» «توانمندسازی و آموزش به روستاییان» و «آموزش جامع روستایی برای کسب درآمد و تولید از طریق تسهیل‌گران» تمرکز کرد تا با درآمزایی و برخورداری از اکوسیستم فناوریانه، درآمدها به خود روستاییان بازگردد و از میزان فقر در جوامع روستایی کاسته شود.

به‌رغم اینکه ۲۹ درصد از تولید ناخالص داخلی کشور را روستاها تامین می‌کنند، اما فقط ۲۰درصد از جمعیت کشور در روستاها زندگی می‌کنند و دلیل فقدان سیاستگذاری‌های هدفمند تا به امروز، روستای زیادی امروزه خالی از سکنه هستند.

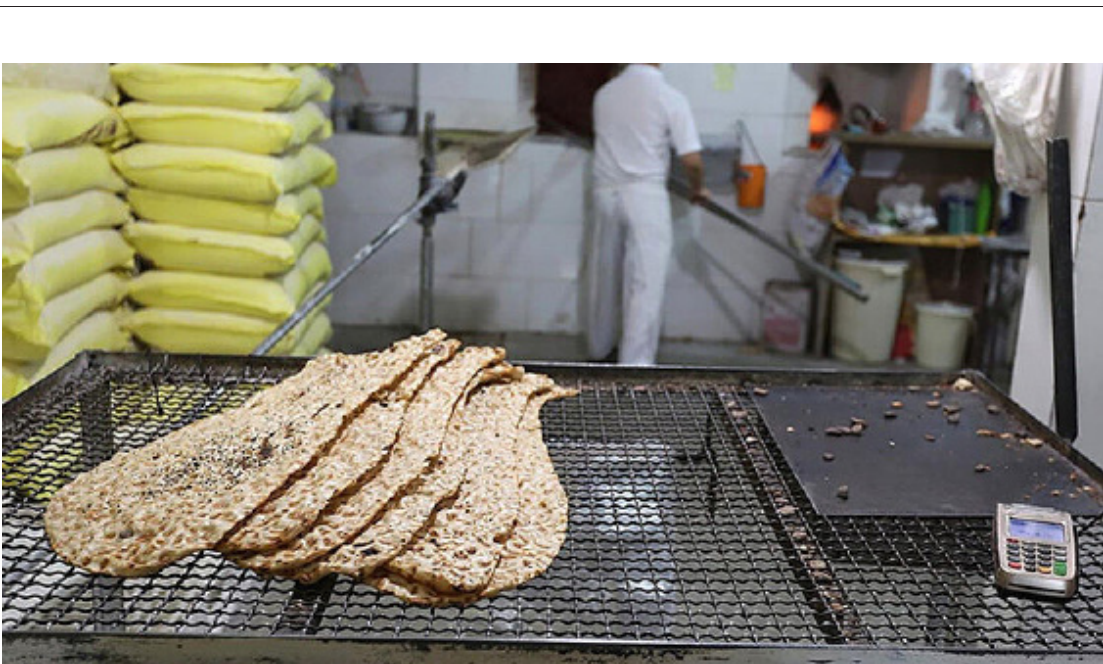
❖ **۳ هزار روستابازار برای عرضه مستقیم محصولات کشاورزی ایجاد می‌شود**

مدیرعامل سازمان تعاون روستایی از برنامه‌ریزی برای توسعه ۳ هزار روستابازار و عرضه مستقیم کالاهای اساسی در کشور تا پایان دولت خبر داد.

محمدرضا طلاایی، رئیس هیئت‌مدیره و مدیرعامل سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران اظهار کرد: ساختار تعاون روستایی بیش از ۶۰ سال سابقه دارد و نقش آن تصدی‌گری نیست بلکه نظارت و سیاست‌گذاری بر تشکل‌هایی است که توسط خود کشاورزان و تولیدکنندگان ایجاد شده‌اند.

وی افزود، بر اساس مصوبه مجلس در برنامه هفتم توسعه، دولت مکلف است تا پایان این برنامه سهم تشکل‌های بخش کشاورزی را به ۲۰ درصد بازار برساند تا واسطه‌های غیر ضروری حذف و هزینه‌های مصرف‌کننده کاهش یابد.

مدیرعامل سازمان تعاون روستایی تصریح کرد: هدف این است که مسیر تولید از مزرعه تا سفره کوتاه شود و تشکل‌هایی که از دل روستا شکل گرفته‌اند این نقش را ایفا کنند. وزیر جهاد کشاورزی نیز سیاست‌هایی را از ابتدای مسئولیت خود برای کاهش این فاصله در پیش گرفته و به تازگی به تشکل‌های زیرمجموعه سازمان تکلیف کرده که برای خرید، ذخیره‌سازی و توزیع برنج وارد عمل شوند.

همه ناراضی از چرخه نان

❖ **بی‌تأ حسن پور** – مداخله گسترده دولت، باعث انحراف در بازار نان شده‌است. کشاورزان از قیمت و روند خرید تضمینی گندم رضایت ندارند. ناآوایان نسبت به افت در آمد بنگاه خود شکایت دارند.

مداخله گسترده دولت، باعث انحراف در بازار نان شده است. کشاورزان از قیمت و روند خرید تضمینی گندم رضایت ندارند. ناآوایان نسبت به افت درآمد بنگاه خود شکایت دارند و درنهایت شهروندان نیز به افزایش قیمت و افت کیفیت این کالای اساسی اعتراض می‌کنند. این وضعیت به وضوح نابسامانی در این بازار را به تصویر می‌کشد. درحالی‌که دولت پارانه قابل‌توجهی را به زنجیره تولید نان تخصیص می‌دهد، اما این پارانه به درستی به تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان منتقل نشده است. در ماه‌های اخیر قیمت نان در نواحی‌های پارانهای و آزادپز مناطق مختلف کشور افزایش یافته است. چندی پیش معاون اقتصادی استانداری تهران از افزایش قیمت نان در تهران و بعضی شهرستان‌های متصل خبر داد. براساس مصوبه اخیر، قیمت نان در تهران ۵۲ درصد افزایش یافت و در شهرستان‌های متصل هم تا ۴۰۲ درصد رشد داشته است. رشد قیمت نان تنها مربوط به تهران نیست و در استان‌های دیگر هم قیمت نان افزایش یافته است. این رشد قیمتی درحالی است که بخش بزرگی از مردم از گرانی نان و ناآوایان از ارزانی آن گلایه دارند. در میان بحث‌های قیمتی، عموما کیفیت و سلامت نان نیز به فراموشی سپرده می‌شود. خبرنگار «دنیای اقتصاد» برای بررسی شرایط در این زنجیره مهم و اثرگذار در تامین معیشت، به میان مردم رفته است و نظرات افراد مختلف را جویا شده است. نان در هنگام ما جایگاه ممتازی دارد، نان قوت غالب بخش بزرگی از مردم در طول سالیان بوده است. از این‌رو سخن گفتن از آن ساده نیست. کمالاتیکه اصلاح فرآیند تولید، فروش، ارتقا کیفیت و اصلاح قیمت نان نیز پیچیدگی‌های بسیاری دارد.

برده اول: نان گران

برای پرسوجو درباره قیمت نان به یک ناولی آزادپز می‌روم. خانم میناسالی حیران است. از او می‌پرسم چه شده؟ پاسخ می‌دهد: «۳ نان سنگک خشکاشی را ۱۵۰ هزار تومان خریدم. روزهای تعطیل که فرزندانمان به خانمان می‌آیند، نان سنگک کنجدی می‌خریم. امروز هم طبق روال هر هفته به این ناولی آمدم و ۳ نان خواستم. اما ناآوا همان ۳ نان همیشگی را ۱۵۰ هزار تومان محاسبه کرد. اول گمان بردم اشتباه کرده اما می‌گوید نان گران شده است. آخر ۳ نان ۱۵۰ هزار تومان، مگر می‌شود؟ ما بازنشسته‌ایم. وقتی نان انقدر گران شده، با حقوق بازنشستگی چطور زندگی کنیم؟» این روزها اعتراض به گرانی نان در میان مردم قوت گرفته است. این گرانی در مناطق مختلف شهر متفاوت است. به بیانی هر منطقه‌ای کشتی برای قیمت نان دارد. اما آنچه که میان مردم در اغلب نقاط شهر، مشترک است، اعتراض به قیمت نان است.

برده دوم: نان ارزان

آن‌سوی ماجرای گرانی نان و اعتراض مردم به افزایش قیمت‌ها، ناآوایانی هستند که از بهای پایین نان گلایه دارند. این گلایه در حالی است که ناولی یکی از سخت‌ترین مشاغل محسوب می‌شود. ساعت‌ها کار کردن پای تورر گرم‌شور است. برای پرسوجو درباره قیمت نان و شغل ناولی به یاد آقا سید می‌افتم. ناولی که در محله پدربزرگم مغازه داشت. خوشرو و مهربان است، من را هم از قدیم می‌شناسد و اگر وقت داشته باشد، حرف برای گفتن زیاد دارد. به محله مهر آباد تهران می‌روم و با او صحبت می‌کنم. از قیمت نان می‌پرسم. از اینکه پخت نان برایتان می‌صرف یا خیر؟

آقا سید می‌گوید: «نان بربری ساده را با قیمت ۱۰ هزار تومان به دست مشتری می‌دهم، اما نمی‌صرف. قیمت واقعی همین نان پخته شده با آرد دولتی، ۲۰ هزار تومان است. اگر شرایط به همین متوال باشد، ناچارم تا چند ماه آینده کرکره مغازه را پایین بکشم. امسال هزینه‌های کار به شدت بیشتر شده است. من مالک مغازه هستم و کرایه‌ای بابت آن پرداخت نمی‌کنم اما باز هم نمی‌صرف. سال گذشته هزینه بیمه ۲ نفر ۱۱ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان بود. اما امسال ماهانه ۹ میلیون تومان برای حق بیمه پرداخت می‌کنم»

ناآوی خوش‌صحت و قدیمی محل، فروش نان کنجدی را راهکاری برای تالباوری در شرایط کنونی عنوان می‌کند و می‌افزاید: «تنها ناچاریم به کسانی که می‌خواهند نان کنجدی بفروشیم تا از زیان‌مان کاسته شود. اما کار کردن با این قیمت‌ها صرفه ندارد. به زودی ناچار به تعطیل کردن خواهیم بود.» از آقا سید درباره قیمت هر کیسه آرد دولتی و آزاد می‌پرسم و اینکه روزانه چه تعداد پخت دارند. پاسخ می‌دهد: «حداقل روزانه ۱۰۰۰ عدد نان بربری پخت می‌کنیم. این تعداد در روزهای پنج‌شنبه به ۲۰۰۰ عدد هم می‌رسد.

آرد آزاد را کیسه‌ای یک‌میلیون و ۲۵۰ هزار تومان می‌خریم. اگر شانه نان را درست ببرم، یک کیسه آرد ۱۱۰ نان بربری می‌دهد. یعنی با احتساب قیمت آرد

آزاد، حتی هزینه آرد ما هم تامین نمی‌شود. به‌علاوه آنکه خرید و پخت نان با آرد آزاد در بسیاری از مناطق شهر، به صرفه نیست. همین منطقه کتش فروش نان با احتساب آرد آزاد را ندارد.» وی می‌گوید: «گر مردم ناراضی باشند با ۱۲۴ تماس می‌گیرند و ما به سرعت جریمه می‌شویم؛ جریمه‌های کلان چند ده‌میلیونی.» ناآوا ادامه می‌دهد: «هن ۳ پسر دارم. یکی ۱۴ ساله، یکی ۱۰ ساله و دیگری ۱۴ ساله است. اجازه نمی‌دهم هیچ کدامشان ناولی کنند. بایکینه من خودم از کودکی وارد این حرفه شدم. اگر به‌جای ناولی، سوپرمارکت زده بودم، اکنون وضعم فرق داشت. حداقل یکی از پسرهایم در آینده می‌توانستند بدون دغدغه کلزم کار کنند و درآمد کافی داشته باشند. اما این شغل درآمد ندارد.»

آقا سید از قطع برق هم گلایه‌مند است و می‌گوید: «قطع برق در ساعات پایانی روز مانع پخت ما می‌شود. اگر قرار باشد برق در این منطقه ساعت ۵ تا ۷ عصر قطع شود، عملا نمی‌توانیم خمیر بگیریم و پخت آخر را انجام بدهیم. شروع کار پخت یعنی خمیرگیری از ساعت ۷ عصر نیز غیرمنطقی است. چراکه پخت به حدود ساعت ۹ شب می‌رسد و عملا نان فروش نمی‌رود. بنابراین در روزهایی که قطع برق در ساعات پایانی روز است، عملا یک پخت خود را از دست می‌دهیم، اما مشکل اصلی اینجاست که این عدم پخت در سامانه «نای‌نو» با عنوان تعطیلی قید می‌شود و عملا از سهمیه آرد ما کاسته خواهد شد. یعنی من هم کسبی‌ام متوقف می‌شود و هم سهمیه‌ام را از دست می‌دهم. خب این چه انصافی است؟»

برده سوم: مهاجرین در صف نان

خرید نان با تعداد بالا توسط مهاجران افغانستانی یکی از موضوعات مهمی است که در خبرهای فضای مجازی دست به دست می‌شود. کارگران افغانستانی، ناچارند بخش بزرگی از معیشت خانواده خود را با اتکا به نان تامین کنند. یکی از کودکان افغانستانی حضور در صف خرید نان را جزو تجرب تلخ خود می‌داند و می‌گوید: «صف نان برای ما معنی ندارد. هر کسی می‌تواند به با بگویم شما افغانستانی‌ها نان ما را می‌خورید. ما با وجود ساعت طولانی کار، درآمد پایینی داریم و نان به‌ناچار غذای اصلی ماست.» این نوجوان متولد ایران که والدینی افغانستانی دارد می‌گوید: «در این روزهایی که فشار برای خرید نان توسط مردم افغانستان شدت گرفته، ترجیح می‌دهیم نان لواش بخیریم. به این دلیل که متقاضیان خرید نان لواش کمتر از سنگک و بربری هستند.»

برده چهارم: مدیریت نان در شهرستان‌ها

برای بررسی معضلات نان در شهرستان‌ها با یکی از دوستانم که در هشتگرد زندگی می‌کند، صحبت می‌کنم. او می‌گوید: «برخورد با گران‌فروشی نان (خارج از نرخ‌های رسمی) در شهرستان‌ها با شدت بیشتری اجرائی می‌شود. اما این سخت‌گیری مشکلاتی را برای تامین نان مورد نیاز مردم ایجاد می‌کند. آرد دولتی که در اختیار ناآوایان قرار می‌گیرد، در اغلب مناطق کشور، به‌مراتب محدودتر از نیاز مردم آن منطقه است. برهمین‌اساس نیز چنانچه قرار باشد یک ناآوا، تنها با اتکا به آرد دولتی پخت کند، ناچار است پخت‌های محدودتری داشته باشد. این پخت محدود با تعطیلی‌ها گاهی به طولانی شدن صف نان در شهرستان‌ها منجر شده است. به بیان دقیق‌تر سیاست‌های تعزیرات با هدف کنترل نرخ نان نتیجه نامطلوب صف‌های طولانی را در شهرستان‌ها به همراه داشته است.»

برده پنجم: نگاه کارشناسی

حجت ورم‌زاری مدیر گروه کشاورزی و توسعه روستایی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با «دنیایاقتصاد» در ارزیابی نارضایتی‌های حاکم بر زنجیره تولید و مصرف زنجیره نان کشور گفت: این زنجیره از کشاورزان و تولیدکنندگان گندم آغاز می‌شود. در حلقه‌های بعدی کارخانه‌های تولید آرد، ناآوایان و مردم به‌عنوان مصرف‌کننده نهایی قرار دارند.

ورم‌زاری گفت: سال‌ها است که گندم با قیمت تضمینی از کشاورز خریداری می‌شود. درحالی‌که در اغلب سال‌ها کشاورز نسبت به قیمت خرید تضمینی، معترض است. درهمین حال دولت برخلاف قرارداد خرید تضمینی، هزینه گندم را با دیرکرد قابل‌توجهی پرداخت می‌کند. به‌علاوه آنکه در موارد متعددی گندمکاران خرده مالک نمی‌توانند محصول خود را از به مراکز خرید دولت ارسال کنند، بنابراین ناچارند گندمشان را با قیمت پایین‌تر به دلال بفروشند. درهمین‌حال باید تاکید کرد که اراضی کشاورزی عمدتا خرد هستند، همین موضوع باعث می‌شود هزینه تولید افزایش یابد. در چنین شرایطی گاهی زمزمه‌هایی مبنی بر عقب‌نشینی از تولید حکاکتری گندم و جایگزینی واردات به میان می‌آید، که سیاست کاملا اشتباهی است. ما باید به سمت اصلاح تولید در این زنجیره گام برداریم.

مدیرگروه کشاورزی مرکز پژوهش‌های مجلس گفت: حلقه دوم این زنجیره کارخانه‌های آرد هستند. این واحدها نیز مسائل و چالش‌هایی در روند فعالیت خود دارند. بایں‌وجود از آنجاکه کارخانه‌های می‌توانند بخشی از سبوس گندم و گیاهک گندم را جدا کنند و به فروش برسانند، درآمد مناسب‌تری دارند. گیاهک گندم منشأ املاح معدنی و ویتامین‌ها است و بیشترین خواص تغذیهای را دارد. بنابراین آردی که قیمت آن پایین‌تر می‌گردد، این خواص را از دست خواهد داد.

ورم‌زاری گفت: با پیگیری‌های انجام شده توسط مرکز پژوهش‌های مجلس و همچنین با ورود وزارت کشور، وزارت بهداشت و سازمان استاندارد، از سال ۱۴۰۰، استاندارد نان کامل آمده شد. در حال حاضر بخشی از کارخانه‌های تولید آرد با تعدادی از ناآوایان در هر استانی به سمت تولید نان کامل رفته‌اند. البته ما هنوز با نقطه مطلوب فاصله جدی داریم. مطالعات علمی متعدد حکایت از آن دارد که مصرف نان پخت شده با آرد سفید اثرات نامطلوبی بر سلامت انسان دارد و به رشد بیماری‌های غیرواگیر ازجمله مشکلات گوارشی، دیابت و… منجر می‌شود. این محقق دانشگاهی گفت: در حال حاضر ناآوایان نیز نسبت به قیمت پایین نان معترض هستند. به‌خصوص آنکه دولت برای مدت‌های طولانی بازنگری روی قیمت نان نداشت. در چنین فضایی ناآوایان ناچارند درآمد موردنظر خود را از روش‌های دیگری کسب کنند. فروش اجباری نان کنجد دار، کاهش حجم استاندارد نان، فروش خارج از شبکه آرد دولتی و… به دلیل درآمد پایین ایجاد می‌شود. ورم‌زاری گفت: مصرف‌کنندگان نیز از قیمت و کیفیت نان ناراضی هستند. از زمان دولت نهم، قرار بر اجرای قانون هدفمندسازی یارانه‌ها بود. در همین‌حال ارتقا کیفیت نان نیز در دستور کار قرار گرفت. اما اکنون با نقطه مطلوب فاصله زیادی داریم. نارضایتی جدی میان کشاورزان، ناآوایان و مردم درحالی‌است که دولت سالانه مبالغ هنگفتی را برای خرید تضمینی گندم تخصیص می‌دهد و آرد حاصل از آن را با بهای ارزان در اختیار برخی ناآوایان قرار می‌دهد. با این اقدام از چند جهت جای نقد دارد. نخست اینکه خرید تضمینی گندم از کشاورز به معنی حمایت از کشاورز نیست، بلکه این یارانه در اختیار مصرف‌کننده نهایی قرار می‌گیرد. درهمین‌حال خرید این حجم از گندم توسط یک شرکت وابسته به دولت نیز در اغلب کشورها، منسوخ شده است. در اغلب کشورها دنیا زنجیره تامین محلی تولید آرد و نان، توسعه‌یافته است. به این ترتیب کشاورز هم در سود تولید آرد و پخت نان سهیم می‌شود. به این ترتیب امکان برای رقابت و تولید نان با کیفیت حاصل می‌شود.

حمید زادبوم در رویداد ارزیابی منطقه ویژه اقتصادی پارسپان افزود: این رویدادها، نقطه عطفی برای بررسی جامع عملکرد، شناسایی فرصت‌های بهبود و تدوین نقشه راهی برای تبدیل پارسپان به قطب سرمایه‌گذاری و تجارت بین‌الملل در خلیج‌فارس به‌شمار می‌روند. وی با تاکید بر جایگاه متمایز این منطقه در اکوسیستم ایمیرو اظهار کرد: پارسپان با وسعت ۹۸۰۰ هکتار، بندر اختصاصی و نزدیکی به منابع گازی عسلویه، بستری بی‌نظیر برای صنایع انرژی‌بر فراهم می‌کند و ظرفیت تبدیل شدن به یکی از تاثیرگذارترین بنادر خلیج‌فارس را دارد. وی اظهار کرد: در راستای عمل به مسئولیت‌های اجتماعی، طرح احداث جاده دشتی به کوشکنار نهایی شده و این طرح طی چند ماه آینده به مرحله مناقصه می‌رسد. وی همچنین گفت: تاکنون بیش از ۳۶ سرمایه‌گذار در این منطقه ویژه اقتصادی جذب شده‌اند که ۱۱ مورد از آنها در حوزه پتروشیمی هستند. پیش‌بینی می‌شود، نخستین صنعت پتروشیمی هرم‌زگان در سال ۱۴۰۵ به بهره‌برداری برسد. همچنین، ۸ سرمایه‌گذار دیگر نیز در حال بررسی شرایط هستند. وی تصریح کرد: منطقه ویژه صنایع انرژی‌بر پارسپان علاوه بر جذب سرمایه‌گذاران در زمینه پتروشیمی و صنایع معدنی، در بخش جنوبی خود نیز دارای معادن است.

زمان «سوخت‌گیری از زباله» در کرمانشاه

و اثربخشی آن اثبات شده است. وزیر کشور خاطرنشان کرد: برای توسعه این طرح در مقیاس بزرگ‌تر، نیاز به ورود تجهیزات تخصصی و تامین روزانه حداقل ۱۲ تن زباله وجود دارد تا کارخانه بتواند به صورت کامل گاز مصرفی خود را جایگزین کند بر اساس برآوردها، در صورت اجرای کامل این طرح در ۱۸ شهری که تفاهم‌نامه‌ها امضا شده، روزانه پنج‌میلیون مترمکعب در مصرف گاز کشور صرفه‌جویی خواهد شد.مومنی با تاکید بر منافع اقتصادی و زیست‌محیطی این طرح افزود: صرفه‌جویی در مصرف گاز به معنای کاهش وابستگی به منابع فسیلی است کهمیلیون‌ها سال طول می‌کشد تا تولید شوند و این طرح نه تنها به اقتصاد کشور کمک می‌کند، بلکه اثرات زیست‌محیطی بسیار مثبتی دارد. وی با اشاره به حمایت‌های رئیس‌جمهوری از اجرای این طرح گفت: یکی از تفاهم‌نامه‌های مرتبط با این طرح در حضور رئیس‌جمهور امضا شد

♥**چشم‌انداز نو در تحول دیجیتال صنایع معدنی**

صنعت معدن در مسیر دیجیتال سازی شتاب گرفته و هوش مصنوعی (AI) یکی از ارکان اصلی این تحول است. در سال‌های اخیر، هوش مصنوعی مولد (Generative AI) با توانایی خلق داده، تحلیل الگو و بهینه‌سازی فرآیندها، افق‌های جدیدی را برای صنایع باز کرده است. برخلاف مدل‌های سنتی AI که بر طبقه‌بندی یا پیش‌بینی تمرکز دارند، مدل‌های مولد قادر به ایجاد محتوا، طراحی سیستم‌های جدید، و استخراج دانش ضمنی از داده‌ها هستند. این مقاله به بررسی کاربردهای نوآورانه، مزایا و چالش‌های پیاده‌سازی هوش مصنوعی مولد در صنعت معدن می‌پردازد.

چشم‌انداز نو در تحول دیجیتال صنایع معدنی هوش مصنوعی مولد چیست؟ مدل‌های مولد مانند GPT۰، DALL-E و Stable Diffusion، با استفاده از معماری‌های پیشرفته نظیر Transformer، قادرند بر اساس داده‌های ورودی، خروجی‌های جدید و منسجم تولید کنند. در صنایع، این مدل‌ها برای تولید متن، تصویر، طراحی، سنسارپوهای شبیه‌سازی و حتی کدهای برنامه‌نویسی به‌کار می‌روند. در زمینه معدن، این مدل‌ها خلق مدل‌های زمین‌شناسی، شبیه‌سازی سنسارپوهای حفاری، بهینه‌سازی فرآوری مواد و طراحی زنجیره تامین مبتنی بر شرایط متغیر است.

کاربردهای هوش مصنوعی مولد در معدن هوش مصنوعی مولد با ورود به زنجیره ارزش صنعت معدن، نقش‌های متنوعی ایفا می‌کند. در مراحل کشف، این فناوری می‌تواند با ترکیب داده‌های حفاری، ژئوفیزیکی و توپوگرافی، مدل‌های سه‌بعدی احتمالاتی از ساختارهای زیرزمینی ارائه دهد که درک دقیق‌تری از ذخایر فراهم می‌سازد و نیاز به نمونه‌برداری فیزیکی مکرر را کاهش می‌دهد. در مرحله طراحی و برنامه‌ریزی عملیات، مدل‌های مولد توانایی تولید سناریوهای متنوع استخراج بر اساس محدودیت‌های زمین‌شناسی، اقتصادی یا زیست‌محیطی را دارند. سناریوهایی که می‌توانند در شبیه‌سازی آموزشی برای ارتقای مهارت پرسنل نیز به‌کار روند. در حوزه فرآوری، تحلیل داده‌های تاریخی با کمک این مدل‌ها می‌تواند به پیش‌بینی‌هایی برای بهینه‌سازی عملکرد، کاهش مصرف انرژی و افزایش نرخ بازپایی منجر شود. همچنین در لایه‌های مدیریتی، مدل‌های زبانی مولد قادرند گزارش‌های تولید، حفاری، ایمنی یا زیست‌محیطی را به‌صورت خودکار و مبتنی بر داده‌های خام تولید کنند که ضمن صرفه‌جویی در زمان، به تصمیم‌سازی دقیق‌تر نیز کمک می‌کند. در نهایت، در زمینه آموزش و انتقال دانش، ابزارهای تعاملی مبتنی بر مدل‌های مولد مانند چت‌بات‌ها و شبیه‌سازهای تعاملی نقش پررنگی در آماده‌سازی نیروی انسانی برای مواجهه با شرایط پیچیده و بحرانی ایفا می‌کنند.

مزایای استفاده از Generative AI در معدن افزایش سرعت تصمیم‌سازی در محیط‌های پیچیده و متغیر شما بیمه‌باز؛ تو بیمه‌باز بدون پیش‌پرداخت کاهش وابستگی به نیروی انسانی متخصص در شرایط بحرانی کاهش هزینه‌های آزمایش و خطا در طراحی واکتشاف بهبود تعامل انسان-ماشین از طریق ابزارهای تحلیلی چالش‌ها و محدودیت‌ها داده‌های ناگفتی یا نامتوازن؛ مدل‌های مولد برای عملکرد ضعیف در داده‌های حجیم، دقیق و تمیز نیاز دارند؛ درحالی‌که داده‌های معدن اغلب پراکنده و ناهمگون هستند. ریسک تولید خروجی‌های نادرست یا غیرواقعی؛ مدل‌های مولد می‌توانند اطلاعات حساسیتی (hallucination) تولید کنند که در تصمیمات حیاتی معدن خطرناک است. مسائل مالکیت داده و حریم خصوصی؛ داده‌های حفاری و زمین‌شناسی اغلب به‌شخصی هستند. استفاده از مدل‌های مولد بدون مدیریت دقیق، می‌تواند منجر به نشت داده شود. نیاز به زیرساخت خروجی‌های نادرست یا غیرواقعی؛ مدل‌های مولد در مقیاس صنعتی نیاز به GPUهای قدرتمند و منابع فنی بالا دارد.

تجربه‌های بین‌المللی و چشم‌انداز ایران شرکت‌هایی مانند «BHP»، «Vale»، «Anglo American» و «Rio Tinto» پروژه‌هایی برای استفاده از Generative AI در مدل‌سازی زمین‌شناسی، تولید گزارش‌های هوشمند و آموزش کارگران آغاز کرده‌اند. در برخی موارد از مدل‌های -GPT ۴، Stable Diffusion و Llama در بسترهای امن داخلی استفاده شده است. در ایران، با رشد برنامه‌های معدن هوشمند توسط ایمیدرو و همکاری‌هایی با مراکز فناوری (از جمله دانشگاه‌ها)، فرصت مناسبی برای بومی‌سازی مدل‌های مولد متناسب با شرایط زمین‌شناسی کشور فراهم است. طراحی مدل‌های زبانی تخصصی فارسی در حوزه زمین‌شناسی و معدن نیز می‌تواند یک گام راهبردی باشد.

هوش مصنوعی مولد نه‌تنها ابزاری برای بهبود بهره‌وری است، بلکه به‌عنوان یک همکار مجاری، می‌تواند در تصمیم‌سازی، طراحی، تحلیل و آموزش در معدن نقش آفرینی کند. آینده صنعت معدن، بدون ادغام هوش مصنوعی مولد، نمی‌تواند هوشمند و رقابتی باشد. با این حال، پیاده‌سازی مسئولانه، امن و هدفمند آن، نیازمند شناخت دقیق ظرفیت‌ها، چالش‌ها و بسترسازی داده‌ای موجود است.

وزیر نفت، ظرفیت جمع‌آوری گازهای مشعل در زمان آغاز به کار دولت چهاردهم را روزانه حدود ۳۳۰ میلیون فوت‌مکعب اعلام کرد و گفت: با اقدام‌های انجام‌شده در دولت چهاردهم، در یک سال اخیر حدود ۲۸۰ میلیون فوت‌مکعب در روز به این ظرفیت افزوده شده که این رقم تا پایان امسال به بیش از ۶۰۰ میلیون فوت‌مکعب در روز می‌رسد. به گزارش شانا، محسن پاک‌نژاد در آیین بهره‌برداری از طرح جمع‌آوری گازهای همراه میدان‌های جنوب استان ایلام (ان‌جی‌ال ۳۱۰۰) اظهار کرد: این پروژه یکی از بزرگ‌ترین طرح‌های جمع‌آوری گازهای همراه است که نه‌تنها به حفاظت از محیط زیست کمک می‌کند، بلکه مانع هدررفت صدها میلیون دلار سرمایه ملی می‌شود.

وی با اشاره به اینکه افتتاح این طرح آرزویی دیرینه مبنی بر جمع‌آوری گازهای مشعل در این منطقه را محقق می‌کند، اظهار کرد: بر اساس اهداف کمی تعیین‌شده در قانون برنامه هفتم پیشرفت، ظرفیت جمع‌آوری گازهای مشعل باید تا پایان برنامه (سال ۱۴۰۷) به ۱۶ میلیارد مترمکعب در سال معادل ۴۴ میلیون مترمکعب در روز برسد، به همین دلیل افزایش این ظرفیت به‌عنوان یکی از اولویت‌های اساسی وزارت نفت در دستور کار قرار گرفت. وزیر نفت با یادآوری اینکه در طول یک سال گذشته با اجرای طرح‌های کوتاه‌مدت از طریق برگزاری مزایده و واگذاری فروش گاز به بخش خصوصی، حدود ۶۰ میلیون فوت‌مکعب در روز از گازهای مشعل جمع‌آوری شده است که این روبه همچنان ادامه دارد، افزود: به‌تازگی مزایده فروش و جمع‌آوری ۹ بسته جمع‌آوری گازهای مشعل به میزان حدود ۲۷۰ میلیون فوت‌مکعب در روز برگزار شد، همچنین با هدف بهره‌گیری از توان و سرمایه بخش خصوصی، به‌زودی فراخوان فروش و جمع‌آوری ۳۶ بسته گازهای مشعل به ظرفیت حدود ۷۰۰ میلیون فوت‌مکعب در روز با نرخ پایه صفر منتشر می‌شود، یعنی پولی بابت این موضوع پرداخت نمی‌کنند اما باید با یکدیگر رقابت کنند. پاک‌نژاد در تشریح طرح‌های بلندمدت وزارت نفت در ارتباط با جمع‌آوری گازهای مشعل بیان کرد: این طرح‌ها شامل احداث واحدهای ان‌جی‌ال ۳۱۰۰، ان‌جی‌ال ۲۲۰۰، ان‌جی‌ال خارک، ایستگاه‌های جمع‌آوری گازهای همراه بیدلند و مارون، همچنین طرح کاهش گازهای مشعل در پالایشگاه‌های دوازده‌گانه مجتمع گازی پارس جنوبی است که طبق برنامه‌ریزی، همه این طرح‌ها تا پایان سال ۱۴۰۷ به‌صورت مرحله‌ای تکمیل می‌شوند.

وی با اشاره به روند پیشرفت طرح‌های جمع‌آوری مشعل در دولت چهاردهم گفت: در طول سال گذشته با بهره‌برداری از فاز نخست طرح جمع‌آوری گازهای مشعل رگ سفید-۱، جمع‌آوری گازهای مازاد واحد بهره‌برداری گچساران و طرح کاهش گازهای مشعل پالایشگاه‌های دوازده‌گانه پارس جنوبی، حدود ۱۴۰ میلیون فوت‌مکعب در روز به ظرفیت جمع‌آوری گازهای مشعل اضافه شد. امروز هم با بهره‌برداری از طرح ان‌جی‌ال ۲۱۰۰، در گام نخست ۸۰ میلیون فوت‌مکعب در روز به ظرفیت جمع‌آوری گاز افزوده می‌شود.

وزیر نفت

افزایش جمع‌آوری گازهای همراه وزیر نفت با اشاره به اینکه در زمان آغاز به کار دولت چهاردهم در شهریور سال گذشته، ظرفیت جمع‌آوری گازهای مشعل حدود ۳۳۰ میلیون فوت‌مکعب در روز بود، افزود، از ابتدای این دولت تاکنون حدود ۲۸۰ میلیون فوت‌مکعب در روز از طریق اجرای طرح‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت به ظرفیت جمع‌آوری گازهای مشعل افزوده شده که این رقم تا پایان امسال به بیش از ۶۰۰ میلیون فوت‌مکعب در روز می‌رسد.

پاک‌نژاد در بیان جزئیات طرح جمع‌آوری گازهای همراه میدان‌های جنوب استان ایلام توضیح داد: این طرح با ظرفیت نهایی ۲۴۰ میلیون فوت‌مکعب در روز برای جمع‌آوری گازهای همراه میدان‌های جنوب استان ایلام و شهرستان دهلران احداث شده که شامل مجتمع ان‌جی‌ال ۲۱۰۰، دو ایستگاه تقویت فشار، یک نیروگاه ۱۰۰ مگاواتی و بیش از ۳۵۰ کیلومتر خط لوله انتقال خوراک و محصول می‌شود.

این طرح در گام نخست با جمع‌آوری روزانه ۸۰ میلیون فوت‌مکعب آغاز به کار کرده و به‌صورت تدریجی و مرحله‌ای تا ظرفیت کامل توسعه می‌یابد. وی با اشاره به مزایای جمع‌آوری گازهای همراه میدان‌های جنوب استان ایلام گفت: گاز غنی تولیدی پس از فشارافزایی به مجتمع ان‌جی‌ال ۳۱۰۰ منتقل می‌شود و در آنجا پس از شیرین‌سازی، نمزدابی و استخراج ان‌جی‌ال، محصولاتی از جمله گاز سبک، D۲+ (تان و ترکیبات سنگین‌تر)، همچنین گوگرد و مایعات گازی تولید می‌شود.

وزیر نفت

کاهش ناترازی گاز وزیر نفت با بیان اینکه با اجرای این طرح، روزانه بیش از ۱۵۰ میلیون فوت‌مکعب گاز سبک به شبکه سراسری گاز تزریق می‌شود و ترکیبات سنگین‌تر از طریق خط لوله به ان‌جی‌ال ۳۲۰۰ در حوزه غرب کارون (استان خوزستان) و از آنجا به پتروشیمی بندر امام ارسال می‌شوند، گفت: البته پس از راه‌اندازی پتروشیمی دهلران، برش سنگین (D۲+) به‌عنوان خوراک این واحد مورد استفاده قرار می‌گیرد. پاک‌نژاد با اشاره به کمک‌رسانی ان‌جی‌ال ۲۱۰۰ به پایداری برق منطقه اظهار کرد: حدود ۳۰ مگاوات از برق تولیدی نیروگاه این طرح به شبکه سراسری برق تزریق می‌شود که سبب تقویت پایداری شبکه در منطقه می‌شود.

وی با بیان اینکه مجموع سرمایه‌گذاری برای احداث این تأسیسات حدود ۱ میلیارد و ۶۰۰ میلیون دلار بوده، تصریح کرد: این مقدار سرمایه‌گذاری سبب خاموشی ۸ مشعل در منطقه و جلوگیری از سوزاندن گاز همراه به ارزش بیش از ۷۰۰ میلیون دلار در سال می‌شود، همچنین باید اشاره کنم یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های مهم این طرح، استفاده حداکثری از توان داخلی است، به‌طوری که بیش از ۸۵ درصد تجهیزات مورد نیاز از محل ساخت داخل تأمین شده است.

مدیرعامل شرکت مدیریت شبکه برق ایران، بر لزوم اجرای کامل و منظم برنامه‌های مدیریت مصرف صنایع تأکید کرد.
اردشیر مذکوری، مدیرعامل شرکت شبکه برق ایران، افزود: تنها با اجرای دقیق و انضباط و پایبندی به برنامه‌ها می‌توان شهرویر را با پایداری شبکه برق پشت سر گذاشت.
وی با اشاره به عبور از قله مصرف سالانه برق، ادامه داد: با توجه به کاهش ذخیره نیروگاه‌های برق آبی، لزوم رعایت منظم اجرای برنامه‌های مدیریت مصرف ضرورت دارد.
مدیرعامل شرکت مدیریت شبکه برق ایران، هدف اصلی برنامه‌های فعلی را مدیریت بهینه ذخایر آبی نیروگاه‌های برق‌آبی برای تولید برق تا پایان مرداد و جلوگیری از عمیق تر شدن ناترازی در شهریور دانست.
مذکوری با قدردانی از همکاری صنایع انرژی‌بر با صنعت برق، از شرکت‌های برق منطقه‌ای و توزیع نیروی برق خواستار نظارت دقیق‌تر بر اجرای سهمیه‌ها در سطح محلی شد.
وی خاطرنشان کرد: با اجرای دقیق و منظم برنامه‌های مدیریت مصرف به ویژه در بخش صنعت از وقوع خاموشی بی‌برنامه و بدون اطلاع در بخش خانگی جلوگیری خواهد شد.

مدیرعامل شرکت مدیریت شبکه برق ایران، بر لزوم اجرای کامل و منظم برنامه‌های مدیریت مصرف صنایع تأکید کرد.
اردشیر مذکوری، مدیرعامل شرکت شبکه برق ایران، افزود: تنها با اجرای دقیق و انضباط و پایبندی به برنامه‌ها می‌توان شهرویر را با پایداری شبکه برق پشت سر گذاشت.
وی با اشاره به عبور از قله مصرف سالانه برق، ادامه داد: با توجه به کاهش ذخیره نیروگاه‌های برق آبی، لزوم رعایت منظم اجرای برنامه‌های مدیریت مصرف ضرورت دارد.
مدیرعامل شرکت مدیریت شبکه برق ایران، هدف اصلی برنامه‌های فعلی را مدیریت بهینه ذخایر آبی نیروگاه‌های برق‌آبی برای تولید برق تا پایان مرداد و جلوگیری از عمیق تر شدن ناترازی در شهریور دانست.
مذکوری با قدردانی از همکاری صنایع انرژی‌بر با صنعت برق، از شرکت‌های برق منطقه‌ای و توزیع نیروی برق خواستار نظارت دقیق‌تر بر اجرای سهمیه‌ها در سطح محلی شد.
وی خاطرنشان کرد: با اجرای دقیق و منظم برنامه‌های مدیریت مصرف به ویژه در بخش صنعت از وقوع خاموشی بی‌برنامه و بدون اطلاع در بخش خانگی جلوگیری خواهد شد.

قیمت نفت در انتظار مذاکرات آلاسکا

هر بشکه برسد. در مقابل، ادامه تعلیق تعرفه‌ها و کاهش نسبی خرید هند، می‌تواند تا حدود ۵ دلار کاهش قیمت را به دنبال داشته باشد. چنین نوساناتی نشان می‌دهد که سرمایه‌گذاران در بازارهای نفت، طلا و سایر دارایی‌های وابسته به انرژی باید آمادگی مواجهه با تغییرات ناگهانی و اثرات ژئوپلیتیک را داشته باشند. بازارهای آسیایی به‌ویژه تحت‌تاثیر این تحولات قرار دارند.

چین، بزرگ‌ترین واردکننده نفت روسیه، همچنان از حاشیه نسبی برخوردار است و یکن می‌تواند از این وضعیت برای دستیابی به امتیازات در مذاکرات تجاری با واشنگتن استفاده کند. در هند اما فشار مستقیم تعرفه‌ای باعث افزایش هزینه واردات انرژی شده و ممکن است منجر به تغییر در الگوی مصرف و مدیریت ذخایر نفتی شود. تحلیلگران پیش‌بینی می‌کنند که این موضوع می‌تواند تقاضای داخلی و صادرات کالاهای مصرفی هند را تحت‌تاثیر قرار دهد و حتی به تغییر الگوهای تجارت منطقه‌ای منجر شود. از منظر سرمایه‌گذاران و شرکت‌های نفتی، تحولات اخیر نشان‌دهنده یک فضای پرریسک و پیچیده است. هرگونه تصمیم ترامپ درباره تعرفه‌ها و سیاست‌های تحریمی، تأثیر مستقیم بر جریان سرمایه، قراردادهای نفتی و سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت ناشی خواهد گذاشت. بسیاری از تحلیلگران هشدار می‌دهند که بازار نفت در حال حاضر در یک وضعیت تعادل شکننده قرار دارد و حتی کوچک‌ترین تغییرات سیاسی با اقتصادی می‌تواند باعث نوسانات شدید قیمت‌ها شود. بنابراین، فعالان بازار باید به‌طور مداوم اخبار مربوط به مذاکرات آلاسکا، اقدامات تعرفه‌ای آمریکا و واکنش هند و چین را رصد کنند تا بتوانند تصمیمات خود را متناسب با تحولات لحظه‌ای اتخاذ کنند. در مجموع، وضعیت فعلی بازار نفت برتاب‌دهنده تنش‌های ژئوپلیتیک و اقتصادی هم‌زمان است. فشار بر هند، تعلیق موقت نفت چین، ادامه جنگ اوکراین و مذاکرات سیاسی آمریکا با روسیه، همه عوامل حساس هستند که می‌توانند مسیر قیمت نفت و جریان تجارت جهانی را تحت‌تاثیر قرار دهند. این شرایط نشان می‌دهد که بازار نفت بیش از پیش وابسته به تصمیمات سیاسی، سیاست‌های اقتصادی کلان و رفتار خریداران عمده انرژی شده و هر گونه تغییر در این معادلات می‌تواند اثرات گسترده و فوری بر قیمت‌ها و عرضه و تقاضای جهانی نفت داشته باشد.

بازار نفت در آستانه مازاد عرضه

گویان نیز نقش مهمی در افزایش عرضه ایفا کرده‌اند. آژانس بین‌المللی انرژی تأکید کرده که این کشورها در سال‌های ۲۰۲۵ و ۲۰۲۶ همچنان رهبری افزایش عرضه را در اختیار خواهند داشت. درحالی‌که عرضه با شتاب افزایش می‌یابد، تقاضای جهانی نفت با روندی کندتر در حال رشد است.

آژانس بین‌المللی انرژی پیش‌بینی کرده که تقاضا در سال جاری میلادی روزانه ۶۸۰ هزار بشکه و در سال آینده روزانه ۷۰۰ هزار بشکه افزایش یابد؛ هر دو رقم نسبت به برآوردهای پیشین روزانه ۲۰ هزار بشکه کاهش نشان می‌دهند. آژانس در گزارش خود آورده است: تازه‌ترین داده‌ها نشان می‌دهد تقاضای ضعیفی در اقتصادهای بزرگ وجود دارد و با توجه به اینکه اعتماد مصرف‌کننده همچنان پایین است، بازگشت شدید به نظر بعید می‌رسد. بر اساس برآورد آژانس بین‌المللی، عرضه نفت ممکن است سال آینده تا روزانه ۲ میلیون بشکه از تقاضا پیشی بگیرد.

این مازاد عرضه ناشی از افزایش تولید خارج از ائتلاف اوپک‌پلاس و گسترش محدود

صورت‌وضعیت فرآوری گازهای همراه

📌 **لیلا جلیلووند** – بالاخره پس از سالها انتظار طرح ان‌جی‌ال ۳۱۰۰ با حضور مجازی مسعود یزشکیان، رئیس جمهوری و محسن پاک‌نژاد، وزیر نفت به صورت رسمی افتتاح شد.

این پروژه که به گفته وزیر نفت «یکی از بزرگ‌ترین طرح‌های جمع‌آوری گازهای همراه است» با ظرفیت نهایی ۲۴۰ میلیون فوت‌مکعب در روز برای جمع‌آوری گازهای همراه میدان‌های جنوب استان ایلام و شهرستان دهلران احداث شده و در حال حاضر در مرحله اول با ظرفیت ۸۰ میلیون فوت مکعب آغاز به‌کار کرد.

به گزارش ندیای اقتصاد طرح جمع‌آوری گازهای همراه میدان‌های جنوب استان ایلام شامل مجتمع ان‌جی‌ال ۳۱۰۰، ۲ ایستگاه تقویت فشار، یک نیروگاه ۱۰۰ مگاواتی و بیش از ۳۵۰ کیلومتر خط لوله انتقال خوراک و محصول با ظرفیت ۲۴۰ میلیون فوت‌مکعب در روز احداث شده است. گاز غنی تولیدی پس از فشارافزایی به مجتمع ان‌جی‌ال ۳۱۰۰ منتقل و پس از شیرین‌سازی، نمزدابی و استخراج، محصولاتی از جمله گاز سبک، D۲+ (تان و ترکیبات سنگین‌تر)، گوگرد و مایعات گازی تولید می‌شود.

همچنین ۱۰۵۵ تن در سال C۲+ (تان و ترکیبات سنگین‌تر)، ۱۳۲ هزار تن در سال گوگرد، ۸۵۰ بشکه در روز میعانات گازی و روزانه بیش از ۴۳ میلیون مترمکعب در روز گاز شیرین در ان‌جی‌ال ۳۱۰۰ تولید می‌شود؛ گاز شیرین این طرح به شبکه سراسری گاز تزریق و ترکیبات سنگین‌تر به واحدهای پایین‌دستی ازجمله ان‌جی‌ال ۳۲۰۰ (پالایشگاه گاز هویزه خلیج فارس) در حوزه غرب کارون و از آنجا برای پتروشیمی بندر امام ارسال می‌شود که با راه‌اندازی پتروشیمی دهلران، برش سنگین C۲+خوراک این واحد را تأمین می‌کند.

مجموع سرمایه‌گذاری اجرای طرح جمع‌آوری گازهای همراه میدان‌های جنوب استان ایلام ۱۶ میلیارد دلار است که به خاموشی هشت مشعل در منطقه و جلوگیری از سوزاندن گاز همراه نفت به ارزش بیش از ۷۰۰ میلیون دلار در سال منجر می‌شود.

هاکنون طرح جمع‌آوری گازهای همراه میدان‌های جنوب استان ایلام که بیش از ۸۵ درصد تجهیزات مورد نیاز آن از داخل تأمین شده، با دریافت حدود ۸۰ میلیون فوت‌مکعب در روز خوراک افتتاح شده است و به‌تدریج به ظرفیت کامل می‌رسد. اشغال ۱۵۰۰ نفر به‌صورت مستقیم و ۳۰۰۰ نفر به‌صورت غیرمستقیم در دوران بهره‌برداری از ان‌جی‌ال ۳۱۰۰ دیگر مزایای احداث این طرح است که در کنار کاهش چشمگیر آلاینده‌های زیست‌محیطی و بهبود کیفیت هوا، حفظ ثروت و ایجاد ارزش افزوده بالا با تکمیل زنجیره ارزش محصولات هیدروکربنی، نقش بسزایی در محرومیت‌زدایی منطقه دارد.

وزیر نفت با بیان اینکه با اجرای این طرح، روزانه بیش از ۱۵۰ میلیون فوت‌مکعب گاز سبک به شبکه سراسری گاز تزریق می‌شود و ترکیبات سنگین‌تر از طریق خط لوله به ان‌جی‌ال ۳۲۰۰ در حوزه غرب کارون (استان خوزستان) و از آنجا به پتروشیمی بندر امام ارسال می‌شوند، گفت: البته پس از راه‌اندازی پتروشیمی دهلران، برش سنگین (D۲+) به‌عنوان خوراک این واحد مورد استفاده قرار می‌گیرد. پاک‌نژاد با اشاره به کمک‌رسانی ان‌جی‌ال ۲۱۰۰ به پایداری برق منطقه اظهار کرد: حدود ۳۰ مگاوات از برق تولیدی نیروگاه این طرح به شبکه سراسری برق تزریق می‌شود که سبب تقویت پایداری شبکه در منطقه می‌شود.
وی با بیان اینکه مجموع سرمایه‌گذاری برای احداث این تأسیسات حدود ۱ میلیارد و ۶۰۰ میلیون دلار بوده، تصریح کرد: این مقدار سرمایه‌گذاری سبب خاموشی ۸ مشعل در منطقه و جلوگیری از سوزاندن گاز همراه به ارزش بیش از ۷۰۰ میلیون دلار در سال می‌شود، همچنین باید اشاره کنم یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های مهم این طرح، استفاده حداکثری از توان داخلی است، به‌طوری که بیش از ۸۵ درصد تجهیزات مورد نیاز از محل ساخت داخل تأمین شده است.
مدیرعامل شرکت مدیریت شبکه برق ایران، بر لزوم اجرای کامل و منظم برنامه‌های مدیریت مصرف صنایع تأکید کرد.
اردشیر مذکوری، مدیرعامل شرکت شبکه برق ایران، افزود: تنها با اجرای دقیق و انضباط و پایبندی به برنامه‌ها می‌توان شهرویر را با پایداری شبکه برق پشت سر گذاشت.
وی با اشاره به عبور از قله مصرف سالانه برق، ادامه داد: با توجه به کاهش ذخیره نیروگاه‌های برق آبی، لزوم رعایت منظم اجرای برنامه‌های مدیریت مصرف ضرورت دارد.
مدیرعامل شرکت مدیریت شبکه برق ایران، هدف اصلی برنامه‌های فعلی را مدیریت بهینه ذخایر آبی نیروگاه‌های برق‌آبی برای تولید برق تا پایان مرداد و جلوگیری از عمیق تر شدن ناترازی در شهریور دانست.
مذکوری با قدردانی از همکاری صنایع انرژی‌بر با صنعت برق، از شرکت‌های برق منطقه‌ای و توزیع نیروی برق خواستار نظارت دقیق‌تر بر اجرای سهمیه‌ها در سطح محلی شد.
وی خاطرنشان کرد: با اجرای دقیق و منظم برنامه‌های مدیریت مصرف به ویژه در بخش صنعت از وقوع خاموشی بی‌برنامه و بدون اطلاع در بخش خانگی جلوگیری خواهد شد.

وزیر نفت با بیان اینکه با اجرای این طرح، روزانه بیش از ۱۵۰ میلیون فوت‌مکعب گاز سبک به شبکه سراسری گاز تزریق می‌شود و ترکیبات سنگین‌تر از طریق خط لوله به ان‌جی‌ال ۳۲۰۰ در حوزه غرب کارون (استان خوزستان) و از آنجا به پتروشیمی بندر امام ارسال می‌شوند، گفت: البته پس از راه‌اندازی پتروشیمی دهلران، برش سنگین (D۲+) به‌عنوان خوراک این واحد مورد استفاده قرار می‌گیرد. پاک‌نژاد با اشاره به کمک‌رسانی ان‌جی‌ال ۲۱۰۰ به پایداری برق منطقه اظهار کرد: حدود ۳۰ مگاوات از برق تولیدی نیروگاه این طرح به شبکه سراسری برق تزریق می‌شود که سبب تقویت پایداری شبکه در منطقه می‌شود.
وی با بیان اینکه مجموع سرمایه‌گذاری برای احداث این تأسیسات حدود ۱ میلیارد و ۶۰۰ میلیون دلار بوده، تصریح کرد: این مقدار سرمایه‌گذاری سبب خاموشی ۸ مشعل در منطقه و جلوگیری از سوزاندن گاز همراه به ارزش بیش از ۷۰۰ میلیون دلار در سال می‌شود، همچنین باید اشاره کنم یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های مهم این طرح، استفاده حداکثری از توان داخلی است، به‌طوری که بیش از ۸۵ درصد تجهیزات مورد نیاز از محل ساخت داخل تأمین شده است.
مدیرعامل شرکت مدیریت شبکه برق ایران، بر لزوم اجرای کامل و منظم برنامه‌های مدیریت مصرف صنایع تأکید کرد.
اردشیر مذکوری، مدیرعامل شرکت شبکه برق ایران، افزود: تنها با اجرای دقیق و انضباط و پایبندی به برنامه‌ها می‌توان شهرویر را با پایداری شبکه برق پشت سر گذاشت.
وی با اشاره به عبور از قله مصرف سالانه برق، ادامه داد: با توجه به کاهش ذخیره نیروگاه‌های

● دلار ۹۳٫۴۰۰ ● یورو ۱۰۸٫۸۲۰ ● پوند ۱۲۵٫۴۸۰ ● درهم ۲۵٫۵۵۰ ● لیر ۲۰٫۳۰۰ ● سکه ۸۵٫۴۵۰٫۰۰۰ ● سکه بهار آزادی ۷۶٫۶۱۰٫۰۰۰ ● نیم سکه ۴۵٫۲۰۰٫۰۰۰ ● ربع سکه ۲۶٫۷۴۰٫۰۰۰ ● سکه گرمی ۱۴٫۸۰۰٫۰۰۰ ● طلای ۱۸ عیار ۷٫۵۹۰٫۰۰۰ ● طلای ۲۴ عیار ۱۰٫۱۰۰٫۰۰۰ ●

صاحب امتیاز: موسسه مطبوعاتی دانش پیام بامداد نوین

مدیر مسئول: ابوالفضل حمیدی

چاپ: جام جم

آدرس: تهران، بلوار مرزداران، خیابان البرز ، البرزیکم، پلاک ۶

تلفن: ۰۲۱-۴۹۱۰۵۰۰۰

گستره توزیع : سراسری

شرکت توزیع : نشر گستر

روزنامه‌سازان
دراقتصاد
www.marzeghtesad.ir
شنبه ۵ مهر ۱۴۰۴ • شماره ۷۶۴

زیر پوست «بلبشو» در ساختوساز

مر تفضی اکبری -۵روز پیش، شهرداری تهران نامه‌ای ۲صفحه‌ای تحت عنوان «صور تجلسه شهرداران مناطق ۲۲گانه» که حاوی ۱۲ تصمیم جدید در حوزه صدور پروانه ساختمانی بود.

۵۵روز پیش، شهرداری تهران نامه‌ای ۲صفحه‌ای تحت عنوان «صورتجلسه شهرداران مناطق ۲۲ گانه» که حاوی ۱۲ تصمیم جدید در حوزه صدور پروانه ساختمانی بود را با هدف «تسهیل شرایط ساختوساز به خاطر شرایط خاص ناشی از جنگ تحمیلی رژیم صهیونیستی»، به کلیه شهرداری‌های مناطق ابلاغ کرده‌این ابلاغیه علاوه بر «مجوز ویژه برای تغییر کاربری و افزایش تراکم ساختمانی»، یک بند (بند ۱۱) داشت که براساس آن، «سازمان نظام مهندسی ساختمان از مسیر معرفی مهندس ناظر به شهرداری، حذف و به جای این نهاد، اختیار انتخاب مهندس به مالکان واگذار شد».

این ابلاغیه اگرچه مورد توجه و استقبال گروه وسیعی از سرمایه‌گذاران ساختمانی به خاطر «نجات از صف پرحاشیه دریافت سهمیه مهندس» واقع شده اما حواشی آن، فعلا بیشتر است به طوری که در این مدت، یک «اختلافات گسترده بین سیاستگذاران حوزه ساخت و ساز و مراجع صدور مجوزهای ریز و درشت برای سازنده‌ها و سرمایه‌گذاران ساختمانی» بر سر این تغییر مسیر به وجود آمده و نتیجه‌اش، تا این لحظه «سرگردانی بازیگران اصلی بازار ساختوساز در اوضاع درهم و برهم فرآیند دسترسی به مهندس‌ناظر و پروانه‌ساختمانی برای شروع سرمایه‌گذاری» بوده است.

شهرداری تهران در ابلاغیه یکم‌تیر ماه خود، با اشاره به اینکه «سال ۹۹ بین شهرداری تهران و سازمان نظام مهندسی ساختمان تهران توافق شد حداکثر ظرف مدت ۶روز، مهندس‌ناظر مدنظر سازمان به سازنده متقاضی دریافت پروانه‌ساختمانی معرفی شود»، از عدم رعایت این توافق برای دسترسی سریع سازنده‌ها به مهندس ناظر، نوشته است و سپس به شهرداری‌های مناطق اجازه داده «برای سازنده‌هایی که خودشان، بدون مراجعه به سازمان نظام مهندسی، فردی را به عنوان مهندس ناظر از بازار خدمات مهندسی انتخاب و به شهرداری معرفی می‌کنند، پروانه ساختمانی صادر کنند».

در متن قانون نظام مهندسی ساختمان مصوبه دهه ۷۰، ماده‌ای دال بر «معرفی مهندس ناظر توسط سازمان نظام مهندسی» دیده نمی شود بلکه در بند ۸ ماده ۱۵ این قانون صرفا «به ضرورت کمک سازمان نظام مهندسی به پروسه ارجاع کار به افراد با صلاحیت» اشاره شده است. با این حال، در «آیین‌نامه اجرایی همین قانون دو ماده درج شده است که هم‌راستا با دو بند از مبحث دوم مقررات ملی ساختمان، می گویند: «مسئولیت معرفی مهندس ناظر به شهرداری، با سازمان نظام مهندسی است به طوری که ناظر باید توسط سازمان انتخاب و به مالکان متقاضی ساخت‌وساز معرفی شود تا مالکان، فرد مهندسی که سازمان ارجاع داده است را به شهرداری معرفی کنند و در نهایت، شهرداری برای مالکان پروانه ساختمانی صادر کند». اکنون «عبور شهرداری تهران از مفاد آیین‌نامه قانون نظام مهندسی و مبحث دوم مقررات ملی»، با واکنش‌های مخالفان این تصمیم روبه‌رو شده و در مقابل، موافقان تصمیم ابلاغی شهرداری نیز برابر گروه اول (مخالفان) صف‌آرایی کرده‌اند.

زمین رکودزده بازار ساخت‌وسازهای مسکونی در تهران، از قبل هم یخ‌زده‌تر شده‌است. تقابل موافقان و مخالفان «مسیر جدید انتخاب مهندس ناظر و در نهایت مسیر جدید صدور پروانه ساختمانی»، ترکیبی از فعالان ساختمانی، کارشناسان صنعت ساختمان و البته، نهادهایی مثل شهرداری و نظام مهندسی و بخش‌هایی از وزارت راه و شهرسازی است که حاصل آن، «سرگردان شدن سازنده‌ها و تردید آنها برای ورود به مسیر جدید از ترس نامشخص بودن انتهای مسیر» است. این شرایط، اگر ادامه یابد، رکود ساختمانی

کاهش فروش با تبلیغ «ژن خوب»

سنجیده انجام شده باشد؛ موضوعی که درباره یکی از برندهای شلوار آن‌طور که باید مورد توجه قرار نگرفت و این کار برای آن برند گران تمام ششد. البته نقش چهره‌های نه‌چندان استفاده از شخصیت‌های معروف هنری و ورزشی برای تبلیغات کالاهای تجاری از جمله پوشاک شیوه‌ای متداول در دنیا می‌د است، به ویژه اگر با شعارهای تبلیغاتی مناسب و تبلیغ بودن آن افزود. در هفته‌های گذشته تبلیغ نژادپرستانه برند نزدیک به ۱۰ درصد کاهش یابد.

است. شاید همین تناقض باعث شده شهرداری تهران، ناگهان و بدون هماهنگی با مرجع عالیه، یعنی وزارت راه و شهرسازی، مسیر جدیدی را پیش‌پای مالکان زمین و سازنده‌ها قرار دهد. از یک‌سو، در بند ۸ ماده ۱۵ قانون نظام مهندسی ساختمان آمده است که «سازمان نظام مهندسی باید به مراجع مسوول در بخش ساختمان، برای ارجاع مناسب کارها به صاحبان صلاحیت، کمک کند». در این بند از واژه کمک استفاده کرده و به صراحت، نگفته که «سازمان نظام مهندسی باید مستقیم مهندس ناظر را انتخاب و کار را به او ارجاع دهد». اما در مقابل، در ماده ۷۳ و ماده ۲۴ آیین‌نامه اجرایی همین قانون، به صراحت قید شده که «ناظر باید توسط سازمان نظام مهندسی ساختمان انتخاب شود». همچنین در بند ۱۶-۲ و بند ۲-۴ مبحث دوم مقررات ملی ساختمان نیز آمده است که «ناظر باید توسط سازمان نظام مهندسی انتخاب و به مالک معرفی شود و مالک باید اسم مهندس را به شهرداری ارائه کند و سپس شهرداری مجاز است پروانه‌ساختمانی برای مالک صادر کند»

این تناقض بین «متن قانون نظام مهندسی» از یک‌سو و «آیین‌نامه اجرایی آن و مبحث دوم مقررات ملی ساختمان» از سوی دیگر، شکافی قانونی به وجود آورده است که حالا شاهد ورود مدیریت شهری تهران به این شکاف برای «به هم‌زدن مسیری که تاکنون برای ارجاع کار به مهندسان ناظر برقرار بوده» هستیم. قانون‌گذار در تدوین آیین‌نامه قانون نظام مهندسی ساختمان بااین هدف که «پایدار سمت حاکمیت، کیفیت ساخت‌وساز برای تضمین ایمنی و امنیت بهره‌برداران (مردم) کنترل و پایش شود، اختیار انتخاب مهندس ناظر را به سازمان نظام مهندسی داده است.» مدافعان این قانون می‌گویند «اگر مالک زمین، سازنده‌ها را خودش و مهندس ناظر را هم خودش انتخاب کند، احتمال تبانی هر سه برای عبور از ضوابط و مقررات ساختمانی وجود دارد و این به زین مصرف‌کننده است.»

اما در مقابل این نظریه، این موضوع مطرح است که «مالک حق دارد وقتی سازنده را انتخاب می‌کند، یک تیم مهندس ناظر هم بالایی سر سازنده بگذارد تا از بابت رعایت مقررات ساخت توسط سازنده، اطمینان حاصل کند. در این میان، شهرداری چون مسوول صدور پایان کار ساختمان است و در قانون نظام مهندسی ساختمان، مسوول کنترل کیفیت ساخت تعیین شده است، می‌تواند نظارت حاکمیتی برای حفظ منافع مصرف‌کننده را داشته باشد و از روند ساخت‌وساز بازدید کند و تذکرات یا اعمال مقررات لازم را برای سازنده و مهندس ناظر اتخاذی مالک، انجام دهد.»

از طرف دیگر، «تناقض دومی» در قانون و مقررات ساختمانی وجود دارد که احتمالا شهرداری به استناد همین موضوع دومی، «حق انتخاب مهندس ناظر را از سازمان نظام مهندسی سلب کرده و به سازنده‌ها و مالکان داده است.» در بند چ ماده یک آیین‌نامه اجرایی قانون پیش‌فروش ساختمان مصوب سال ۹۳، آمده است که مالک یا پیش‌فروشنده می‌تواند مهندس ناظر را به شهرداری معرفی کند. این ماده البته برای پروژه‌هایی است که پیش‌فروش می‌شود. اما با این حال، قانونی است که سال‌ها بعد از قانون نظام مهندسی ساختمان تصویب و ابلاغ شده و می‌تواند جایگزین قانون قبلی شود. اما برای همین موضوع نیز لازم است از منظر حقوقی و برای روشن‌شدن تکلیف سرمایه‌گذاران ساختمانی، وزارت راهوشهرسازی «نظر عالیه» ارائه کند.

با این حال دو طرف یعنی شهرداری و وزارت راه و شهرسازی نسبت به منشأ قانونی مسیر قبلی و مسیر جدید سکوت کرده‌اند، این وسط، برخی دیگر از نهادهای مسوول در مارتن مجوزهایی که در نهایت باید به صدور پروانه ساختمانی ختم شود، موضع‌گیری‌های مختلفی درباره مسیر جدید انتخاب مهندس ناظر اتخاذ می‌کنند و سازنده‌ها نیز در عین حالی که جمع زیادی از آنها، از مسیر جدید اعلام رضایت می‌کنند اما همگی سرگردان هستند.

واکنش بازیگران بازار ساخت‌وساز به «تغییر مسیر صدور مجوز»

مسیر جدیدی که شهرداری تهران برای «انتخاب مهندس ناظر برای پروژه ساختمانی» تعریف کرده و عملا سازمان نظام مهندسی را از انتخاب مهندس حذف و به جای آن، مالکان و سازنده‌ها را نشانده است، عملا مسیر صدور پروانه ساختمانی را تغییر داده است.

تا قبل از تیرماه، روال این بود که پروانه ساختمانی بعد از معرفی مهندس ناظر از سوی سازمان نظام مهندسی، برای متقاضی پروانه صادر می‌شد اما در حال حاضر، شهرداری به محض اینکه فرد متقاضی ساخت، خودش مهندس ناظر مطلوب خودش را به شهرداری تهران معرفی کند، پروانه ساخت برای او صادر می‌شود. گروهی از فعالان ساختمانی که سال‌ها «مخالف توزیع سهمیه مهندس ناظر توسط سازمان نظام مهندسی» بودند، از مسیر جدید استقبال کرده‌اند. این گروه در سال‌های اخیر که «مهندس ناظر از سمت سازمان به سازنده تحویل می‌شد»، سه ایراد متوجه این مدل نظارت می‌دانستند.

ایراد اول مشکلاتی همچون «فرآیند طولانی ارجاع کار به مهندس ناظر و طولانی‌شدن پروسه صدور مجوز سرمایه‌گذاری ساختمانی و تحمیل تورم ساخت به پروژه» و همچنین «شفاف نبودن نحوه انتخاب مهندس ناظر، واگذاری کارهای بزرگ به افرادی که اگر در فضای رقابتی قرار می‌گرفتند احتمالا نمی‌توانستند به چنین نظارت‌هایی دست پیدا کنند، نبود دید کامل در ارجاع کار بین همه مهندسان» و مسائل مرتبط با آن است. ایراد دوم اما شکل گیری فضای «ضد رقابتی» در ارائه خدمات بهتر و باکیفیت از سمت مهندسان است. وقتی سازنده خودش بتواند از بازار خدمات مهندس ناظر، فرد مورد نظر خود را انتخاب کند، بین عوامل خدمات‌دهنده هم از منظر قیمت و هم از نظر کیفیت کار، رقابت شکل می‌گیرد اما «اعزام مهندس به پروژه‌ها به جای انتخاب مهندس توسط صاحبان پروژه‌ها»، ضد رقابت ارزایی می‌شود. ایراد سوم نیز «ناموفق بودن تضمین کیفیت ساخت» طی سال‌های اخیر است. ساختمان‌هایی نوساز وجود دارد که به محض «شروع بهره‌برداری توسط خانوارها»، بخش‌های پنهان سازه دچار «نقص، اشکال، حادثه» و در نهایت «اسبب و خسارت اقتصادی» به خریدارانش شده است. به این ترتیب، هدف نهایی «انتخاب مهندس ناظر توسط سازمان» که قرار بود، تضمین کامل ایمنی و کیفیت ساخت باشد، محل اشکال بوده است.

گروه دیگری از سازنده‌ها، واکنش دومی به مسیر جدید انتخاب مهندس ناظر نشان داده‌اند. این گروه البته شبیه گروه اول، از «حذف سازمان نظام مهندسی از مسیر انتخاب مهندس ناظر» استقبال می‌کند اما معتقد است «شهرداری باید تیم‌های بازرسی» به پروژه‌های ساختمانی اعزام کند و «کنترل مسوولیت مهندس ناظری که سازنده خودش انتخاب کرده» را برعهده بگیرد. این گروه، به عملکرد سازمان استاندارد در حوزه تولیدات صنعتی اشاره دارد که به شکل مرتب، کیفیت تولیدات کارخانه‌ای را مورد پایش قرار می‌دهد و مثلا اگر خودرو سازی، مقرراتی که به نفع مصرف‌کننده است را رعایت نکنند، اجازه شماره گذاری به آن خودرو را نمی‌دهد. با این حال، گروه اول سازنده‌ها در پاسخ به این گروه می‌گویند: شهرداری تهران عملا در فرآیند صدور پایان کار، تمام مسوولیت‌های مجری ساختمان و مهندس ناظر که هر دو توسط مالک انتخاب شده‌اند را کنترل می‌کند و این مسوولیت همین الان هم وجود دارد.

تناقض در قانون و مقررات ساختمانی برمی‌گردد. یکی از اشکالات ریشه‌ای در همین قانون مادر ساخت‌وساز، یعنی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان، «تناقض در تعیین مسوولیت سازمان نظام مهندسی برای ارجاع کار به مهندس ناظر» است.

اینفوگرافیک

با برگزاری اولین جلسه کمیته انتخاب نماینده ایران برای معرفی به آکادمی اسکار، از میان ۸۴ اثر واجد شرایط برخی از آثار برای بازیبنی مجدد انتخاب شده و نهایتاً پنج فیلم به عنوان لیست کوتاه جهت بررسی و انتخاب گزینۀ نهایی نامزد ایران نامزد شدند.

عکس نوشت

کارتون

آغاز سال تحصیلی با حضور رییس جمهور

مرکوردشکنی بیت کوین

ورود رمزارها به حساب‌های بانزنسنگی، استقبال گسترده شرکت‌های بزرگ و سرمایه‌گذاران و همچنین سیاست‌ها و حمایت‌های دونالد ترامپ از بازار کریپتو را باید از دلایل این رشد دانست. بیت‌کوین رمزارز محبوب جهانی، بار دیگر تحت تاثیر تحولات سیاسی و اقتصادی ایالات متحده دچار نوسانات قیمتی شد و روز پنج‌شنبه به اوج تاریخی خود رسیدند. بیت‌کوین از ابتدای سال جاری تاکنون رشدی ۳۲ درصدی را تجربه کرده و برای نخستین بار توانست کانال ۱۲۴ هزار دلاری را پشت سر بگذارد. اتریوم نیز از این روند بی‌نصیب نماند و از ابتدای سال ۲۰۲۵ تاکنون افزایش ۵۱ درصدی را ثبت کرده و به بالای ۴۷۰۰ دلار رسید. این روند نه تنها به دلیل استقبال گسترده شرکت‌های بزرگ و سرمایه‌گذاران نهادی است، بلکه سیاست‌ها و حمایت‌های دولت آمریکا نیز نقش مهمی در تقویت این موج داشته‌اند. درحالی‌که برخی کارشناسان نگران نوسانات بازار هستند، بسیاری دیگر بیت‌کوین را به عنوان یک شاخص جدید برای سنجش ریسک‌پذیری و جذایت سرمایه‌گذاری در بازارهای مالی می‌بینند.

چرایی رکورد بیت‌کوین
بیت‌کوین و اتریوم بار دیگر در مسیر صعودی قرار گرفتند و بازار رمزارها را تحت تاثیر خود قرار دادند. انتظارات برای سیاست پولی آسان‌تر و تحولات مثبت در مقررات مالی باعث شده سرمایه‌گذاران اعتماد بیشتری به این دارایی‌ها پیدا کنند.

تحلیلگران می‌گویند رشد بیت‌کوین و اتریوم نه تنها ناشی از خریدهای مداوم موسسات مالی است، بلکه اقدامات دولت برای تسهیل سرمایه‌گذاری در دارایی‌های دیجیتال نیز نقش مهمی داشته است. پیش‌بینی‌ها حاکی از آن است که این روند صعودی می‌تواند ادامه یابد و رشد قابل‌توجه‌تری در راه باشد.

با تغییرات مقرراتی اخیر، بازار رمزارها حالا محیطی مثبت‌تر برای سرمایه‌گذاران پیدا کرده است. ورود رمزارها به حساب‌های بانزنسنگی، فرصت‌های تازه‌ای برای مدیران دارایی ایجاد کرده و نشان می‌دهد این بازار بیش از گذشته در مرکز توجه قرار دارد. با این حال، کارشناسان هشدار می‌دهند که نوسانات همچنان بالا است و سرمایه‌گذاران باید با دقت و احتیاط عمل کنند. به دنبال این تحولات، ارزش کل بازار رمزارها به بیش از ۴٫۱۸ تریلیون دلار افزایش یافته است، درحالی‌که چند ماه قبل این رقم حدود ۲٫۵ تریلیون دلار بود. فرمان اجرایی جدید دولت آمریکا دسترسی به دارایی‌های دیجیتال را در حساب‌های بانزنسنگی (K) ۴۰۱ آسان‌تر کرده و می‌تواند فرصت‌های تازه‌ای برای مدیران دارایی بزرگ فراهم کند. با این حال، کارشناسان هشدار می‌دهند که نوسانات این بازار همچنان بالااست و سرمایه‌گذاران باید جانب احتیاط را رعایت کنند. کارشناسان معتقدند ترکیبی از خریدهای گسترده شرکت‌ها و حمایت‌های دولتی عامل اصلی این افزایش قیمت بوده است. «اندرو پیس»، مدیر سرمایه‌گذاری آسیا-پاسفیک در شرکت Russell Investments، بیت‌کوین را به «سنخ‌های پیشرفته از شاخص نزدک» تشبیه کرده و تاکید می‌کند که این دارایی دیجیتال اکنون به یک معیار مهم برای سنجش ریسک‌پذیری در بازارهای مالی تبدیل شده است.

یکی از محرک‌های اصلی این رشد، فعالیت شرکت‌های موسوم به «خرانه‌داری بیت‌کوین» است. این شرکت‌ها، به‌ویژه شرکت «Strategy» به رهبری مایکل سیلور، برای خرید بیت‌کوین و دیگر رمزارها از ترکیبی از بدهی و سهام استفاده می‌کنند. در حال حاضر، حدود ۱۶۵ شرکت عمومی در جهان بخشی از دارایی‌های خود را به بیت‌کوین اختصاص داده‌اند. خریدهای گسترده این شرکت‌ها یک حلقه بازخورد مثبت ایجاد کرده و باعث شده بازار بیت‌کوین از یک تجربه نوآورانه سرمایه‌گذاری، به یک منبع ساختاری فشار خرید تبدیل شود.

در کنار نقش شرکت‌ها، حمایت‌های دولتی نیز زمینه رشد قیمت بیت‌کوین را فراهم کرده است. فرمان اجرایی رئیس‌جمهور وقت، دونالد ترامپ، اجازه داد برنامه‌های بانزنسنگی آمریکا بتوانند در دارایی‌های جایگزین از جمله رمزارها سرمایه‌گذاری کنند. این تصمیم مسیری روود گسترده سرمایه موسسات بزرگ به بازار کریپتو را هموار کرد و تقاضا برای بیت‌کوین و دیگر رمزارها را افزایش داد.

رشد اخیر بیت‌کوین همچنین همزمان با عرضه اولیه موفق سهام صرافی رمزارزی «Bullish» در بورس نیویورک رخ داد. این صرافی که توسط‌میلارد تکنولوسژی، پیتز تیل، حمایت می‌شود، توانست ۱٫۱ میلیارد دلار سرمایه جذب کند و قیمت سهام آن با افزایش قابل‌توجهی روبه‌رو شد. این موفقیت نشان‌دهنده اعتماد شدید سرمایه‌گذاران به بازار رمزارها و پتانسیل بالای شرکت‌های فعال در این حوزه است. البته ناگفته نماند که انتشار داده‌های تورمی آمریکا باعث شد تحلیلگران دیدگاه‌های متعددی ارائه کنند و در پی آن، نوسانات قیمتی بیت‌کوین و اتریوم افزایش یابد. این روند موجب عقبگرد هر دو دارایی از رکوردهای قبلی خود شد.